

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-basábos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 80 fillér.
Nyúlter sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Staubert József.

Csütörtök, június 14.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A leszavazott monopólium.
- A képviselőház ülése.
- A villamvilágítás kudarcza.
- Két válasz.
- A kínai háború.
- Wlassics afférje a meglaczkóztatott nép-párttal.
- Az összehérhetlenek.
- Mangra beiktatása.
- Revolveres betörés.
- A gépiró leányok.
- Milliomosból — korcsmáros.
- Egy érdekes végrendelet.
- A kisjenői löverseny és állatkiallítás.
- A város közgyűlése.
- Tárcza: Az agglégény felesége. Irta: Révész Gyula.
- Csarnok: Plátó, a házibarát. Irta: Tábori R.

A leszavazott monopólium.

Arad, június 13.

Zajos, viharos ülése volt ma Arad város képviselőtestületének. Városunk törvényhatósági bizottsága, mint előre jeleztük, levétette a közgyűlés napirendjéről az aradi villamossági részvénytársaság ajánlatát, melyben a villamvilágítás árának mérséklésével szemben kizárólagossági jogának tizennyolcz esztendővel való meghosszabbítását kérte.

A mai ülés, városatyáink meg gondolt-sága, bölcs előrelátása és a polgárok érdekeinek igaz képviselése folytán, egy nagy

vagyont mentett meg a város javára. A multak tévedései intő példák gyanánt szolgáltak arra nézve, hogy amikor üzleti összeköttetésbe lépünk valamely vállalattal, s azzal szemben évek hosszú sorára leköjtjük magunkat: akkor a szerződés megkötése ne történjék, hogy úgy mondjuk, express uton, még kevésbé pedig titokban az ad hoc bizottságok leple alatt, hanem adassék alkalom a képviselőtestület minden tagjának a szóban levő üzleti ajánlat tanulmányozására azon mód szerint, ahogy azt egyik szónok ma igen helyesen ajánlatba hozta.

A villamvilágítás ügyében lefolyt közgyűlési vita tanulságos volt mindenek felett. Okulhatott belőle az érdekelt vállalat, a tanács, a képviselőtestület, és okulhatnak belőle azok a vállalatok is, melyeket más ügyekben fűz kötelék a városhoz.

Érdekes följegyezni, hogy a közgyűlés szónokai, noha majdnem meglepetés gyanánt lett feltálatva a kiváló fontosságú ügy, azonnal átértették a helyzetet, s egyetlen egynek kivételével, valamennyien a legmeggyőzőbb igazság hangján kívánták az ügynek napirendről való levételét. Az elrendelt szavazás alkalmával pedig alig néhány ember leszámításával, állást foglalt az ominozus ajánlattal szemben az egész képviselőtestület.

A villamos ügy a tárgysorozat huszon-

hetedik pontját képezte, a közgyűlés azonban úgy határozott, hogy elsőnek tárgyalassék.

A bizottság és a tanács pártoló javaslatának fölolvassása után, közölte az előadó tanácsnok a képviselőtestülettel, miszerint a villamos vállalat legutóbbi szerződésváltogatása ellen benyújtott felelkezésnek nem adott helyet a miniszter.

Eppen alkalmoszerű volt ez. *A miniszter jóváhagyta tehát, hogy a villamos technika minden vívmánya ezután csak a villamos vállalat által aknáztassék ki*, szemben a várossal, melynek hiába dolgozik most már akár Auer dr., akár Nernst, a villamos égőkön való tökéletesítésből hasznot nem húzhat. Hanem egy dolog világosan áll előttünk: az, hogy a mai szerződés változtatás esetéből *ezt a zsákmányt akarta magának biztosítani még huszonöt évre a villamos vállalat.*

Csakhogy a mai hadjárat nem sikerült. Pedig mennyi „kezezménybe” burkolta a vállalat a monopólium meghosszabbítását! Szinte ki se látszott a sok ruhából a gyerek. Igen ám, csakhogy azok az engedmények, tulajdonképen nem is engedmények, hanem oly kényszerű intőzkedések, melyeket a gázzal, az Auer égőkkel való versenyében szükségképen meg kellett tenni a villamos vállalatnak. A huszonöt esztendő koncesszió tehát vajmi kevés ellenértékre talált.

TÁRCZA.

Az agglégény felesége.

Irta: Révész Gyula.

Nem tudtam aludni, még a hajnal is ébren talált ágyamban. Különb ez nem csoda, mert már reggelnek is heillett az idő, mikor hazavetődtem. Máskor, ha álmatlan vagyok, düh fog el, most lecsillapított az a boldog tudat, hogy az éjszakai lumpolásnál nem én törtem be a szeparé tükrét. Bizony nem, hanem a Bandi volt a hibás, akinek szörnyű kedve támadt, hogy pofonúti a tükörbeli képmását.

— Ne tedd meg Bandi — kéreltük.

— Megteszem.

— Miért?

— Mert olyan előérzetem van, hogy ma még arczul ütök valakit. Így még legolcsóbb, nem kell párbajorvos. Fodort, fiakkert meg gyebét fizetni.

Szólt és bezúzta a tükröt. O volt, meg mertek rá esküdni. Kaczagni szerettem volna, a mikor egy hordár lépett a szobámba.

— Levelet hoztam a nagyságos urnak.

— Jól van, tegye le, aztán hagyjon aludni.

Kibontottam a levelet. Ez állott benn az ortografiai hibákkal együtt:

Tisztelt uram!

Ismeretlen vagyok bár, de azért ne utasítsa vissza meghívásomat. Jöjjön ma hétkor lakásomra teára. Nagy meglepetés vár önre.

Spatz Klára

Dohány-utca 26/c.

— Hm. szerencsés kopé vagyok. Bizonyosan megtetszettem neki. Hol? En nappal nem mutakozom. Talán a Beliczayban? Nem, minden jel arra mutat, hogy tisztességes asszony, mert ha nem lenne az, akkor hogyan irhatna nekem. Csak nappal láthatott. — Három héttel ezelőtt, amikor a nap még alig kelt föl és a közönség özönlött a népszínházba, nehogy lekéssék a délutáni előadásról. Már nem emlékszem, miért keltem föl. Ahá, tanu voltam egy esküvőnél. A bájos Mimi ment férjhez, egy ostoba líkőrgyárhoz. Mi lett Mimiből? Egy hete kaptam tőle levelet Velenczéből, ahová randevut adott. Nászuton randevut. Ilyen vagyok én? Nem csodálom, hogy Klára látni vágy.

Hirtelen a wekker tünt a szemembe. Hetet mutatott. Hét óra? A levélben is ez van. Eszerint most Platz Klára szalonjában kellene lennem. Gyorsan fiakkert. Hé, takaritonő fiakkert!

Bejött a viczené.

— Ert a lovakhoz? Gyors futó telivéreket válasszon.

Alig mult el három percz, visszajött a viczené.

— A kocsi előállott.

Rohantam, egy ölelő kar állotta utamat.

— Matyókné, sohasem hittem, volna, hogy maga ily szerelmes legyen belém. Ne öleljen.

— Csak nem akar a nagyságos ur ilyen pőrén elszaladni!

Igaza volt. Elfelejtettem felöltözni. De ez gyorsan megtörtént. Az igaz, hogy a mancsét-tettem a nyakamra és majd megfulladtam,

meg ki volt fordítva a snokking ujja, de ezt csak később vettem észre.

— Hová? kérdezte a kocsis.

— Galoppban, Dohány-utca 26/c.

— Megérkeztünk — jelentette a kocsis rövid idő múlva.

Beléptem a házba. A falon függő névsorban ott találtam a Spatz nevet. Pillanat alatt fönn voltam a mezzainon.

Kopogtam. Semmi hang. Benyitottam. Konyha. Káposzta illat. Ujabb kopogás. Benyitás. Előszoba. Kámforszag moly ellen. Harmadik kopogás, azután benyitás. Szalon. Senki. Mi ez? Hisz teára hívtak. Egyetlen ajtó volt a szoba északnyugati oldalán. Most már kopogás nélkül szakítottam föl az ajtót.

Iszonytató sikoltás hangzott.

— Uram, takarodjék.

— De a teaestély...

— Nincs szemem? Láthatja, hogy fürdöm.

— Van szemem, az utlevelemben az van írva, hogy olajbarna. Pedig csak nézze meg közelebbről. Látott már ennél macskább macskaszemet.

— Ne közeledjen az Istenért, elsülyedek.

— Együtt fogunk elsülyedni, imádott Kláram. Szeretlek, kedves leveled minden betűjéből varázs áradt felém, amely idevonzott hozzád. Ne tiltakozz, te viszontszeretsz?

— Ki ön?

— Kiss Róbert.

Az asszony kaczagott.

— Hahaha, de most távozzék gyorsan, mert a férjem meglepi.

— A férje?

terelnök elnöklete alatt minisztertanács volt, a melyen az összes miniszterek részt vettek.

Az osztrák obstrukció.

Bécs, június 13. (Saját tud. távirata.)
Azzal a híreszteléssel szemben, hogy a képviselőház június 8-iki ülése alatt a kormány és az egyes pártok között tárgyalások folytak az obstrukció ellen teendő intézkedésekre nézve, a *Fremdenblatt* felhatalmazást kapott annak a kijelentésére, hogy efféle tárgyalások egyáltalában nem folytak.

Spanyol miniszterválság.

Madrid, június 13. (Saj. tud. táv.)
A *Heraldó* szerint *Villaverde* pénzügyminiszter tegnap átadta lemondását *Silvela* miniszterelnöknek és a régens-királynénak. Lemondását személyes motivumokkal okolja meg. A *Correspondenzia* jelentése szerint *Villaverde* lemondása visszavonhatatlan, de mégis meg kell várni a mai miniszteri tanácskozás eredményét. A félhivatalos *Epoca* aaptalannak mondja a miniszterválság híreit.

A fokföldi fölkelők.

Fokváros, június 13. (Saj. tud. távirata.)
Schreiner miniszterelnök *Merriman*, *Sauer* és *Te Water* miniszterek lemondása következtében most a kabinet újjáalakításával van elfoglalva. Az afrikander-szövetség *Hofmeyer* és *Te Water* vezetése alatt általános amnesztiát követelt a fölkelők számára. *Schreiner* miniszterelnök az angol kormány ajánlotta törvényjavaslat végrehajtását követelte, a mely szerint külön bíróság alakítandó a fölkelők ügyében. A törvényjavaslat szerint a fölkelők vezérei börtönbe vetendők és összes polgári jogaiktól egyszersmindenkorra megfosztandók, míg a többi fölkelők csak bizonyos időre veszítenék el polgári jogukat. Hír szerint az egész ellenzék támogatja *Schreiner* miniszterelnök politikáját.

apást tán el sem tudtam volna viselni, ha az g kegyelme vissza nem adja elvesztett . . .

— Gyermekait? — kérdeztem.

— Azokat. A háremből egy nomád arab abadított ki, aki Szaharaba vitt teveháton. ermekeimet a szamun ölte meg. En eljutot m vérző lábbal Patagóniába, ahol egy hotten-ta adott szállást. El sem eresztett tiz évig. n megőrülök, ha a mindenható vissza nem ja Alaskában, Kokinkinában, Szaharaba és ebüitt elvesztett magzataimat.

Itt megakadt kissé a barátságatlan idegen. tarsaság hüledezett, Spatzné pedig engesztog nézett felém.

— Hány éves? — kérdeztem a világot láhölgytől.

— Tizenhét.

— A szerencsétlen azt hiszi, hogy tizenpedig már Alaskában, ahol állítólag elhagyta, legalább husz volt.

Tragikus meséje és tizenkét, vagy hányrek után elítelve most legalább is hatvanéves.

— Igaza van — hagyta helyben a tárg.

— E szerint engem fölmentenek a vád

— Föl?

Ki maga? Kérdeztem harsányan, olyan harsányan, hogy — fölébredtem.

A villamvilágítás kudarcza.

(Leszavazták az ajánlatot.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 13.

Másfél óra hosszáig tartó vitát 'provokált' Arad város mai közgyűlésén az az ajánlat, melyet a villamvilágítási részvénytársulat nyújtott be a tanácshoz bizonyos kedvezményekért, miknek fejében a villamvilágítási árakból engedményt adott volna.

A törvényhatósági bizottság egyértelműleg osztotta azt a véleményt, melyet e tárgyban tegnapi vezércikkünk kifejtett. Az lett a hosszú s mindvégig érdekes vita vége, hogy a közgyűlés az ajánlat dolgát óriási többséggel és végleg levette a napirendről.

A mai vita érdemi részét lapunk vezető cikkében méltatjuk. Itt csak a tárgyalás lefolyásáról számolunk be, mely a következőkép történt meg:

Az új ajánlat.

Steiner Jakab a közgyűlés megnyitása után arra kéri a főispánt, hogy az ügy fontosságára való tekintetből a villamvilágítási részvénytársulatnak az áramfogyasztási ár leszállítása és a szerződés módosítására vonatkozó ajánlatát tűzze ki első sorban tárgyalásra. A közgyűlés egyhangulag elfogadta az indítványt.

Varjassy Lajos gazdasági tanácsos az ajánlatot a következőkben körvonalozta: A tanács fölszólította a villamvilágítási részvénytársulatot, hogy tekintettel a saját és a magánfogyasztók érdekére, szállítsa le az egységárakat. Ezt a társulat hajlandó megtenni. Beadványában előadja, hogy az árleszállítás a részvénytársulatnak tetemes károsodást okoz ugyan, mit csak úgy lehet ellensúlyozni, ha a bruttó jövedelem valamiképp emeltetnék, de belemerg az árleszállításokba, ha az ő tiz évi kizárólagos joga 1925. év végéig meghosszabbítatik, hogy így a befektetés megtérüljön s a vállalat behozza azt az összeget, mit a fogyasztóknak adandó kedvezmények révén elveszít. De kér még más ellenértéket is a várostól, nevezetesen, hogy annak idején a megváltás ára ne az alapszerződés feltételei szerint számíttassék, hanem a két legutóbbi üzletév a legkedvezőtlenebb év átlagának 5%-a szerint tőkésített összeggel képezze a kiindulási alapot. Kéri továbbá, hogy 1925. év végéig a községi adók viselése alól is felmentessék a társulat.

Ha e kedvezményeket megkapják, a társulat hajlandó a magánvilágítás egységárát hektowatt-óránként 10 fillérről 8 fillérré, vagyis 20%-kal leszállítani. Az ipari célokra szolgáló áramot a 3 krajczáros alapár fenntartásával szintén hajlandók mérsékelni, még pedig 600 óra kapacitás esetén 10%, ezer óránál 20, kétezer óránál 40, háromezer és ezen felüli óránál 50% engedménnyel. Ha naponta és egy évre legalább 300 hektowatt-óra fogyasztás biztosított, köznapon reggel 9 órától délután 3-ig is ad ipari célokra áramot a társulat.

A tanács az ajánlatot kiadta véleményezés végett egy bizottságnak, mely a társulat képviselőjével azt pontonként letárgyalta. A megállapodás főbb részei a következők:

1. A társulat lemond a berendezés tiz első évi kizárólagos jogáról, az áramfogyasztási árat és az órák használatának díját mérsékeli.

2. Kéri, hogy a társulatnak ipari szolgálat vezetésére tiz évig biztosított kizárólagosság 1925. év végéig meghosszabbíttassék.

3. Hogy a város bármikor teljesítse a megváltást, mindkét részről kiküldendő szakbizottság közbejöttével. A berendezés és a szerelvények értéke az akkori viszonyok szerint becsültessék meg.

A bizottság azt javasolja, hogy ezen ajánlatot ne csak a községi, de a városi és egyéb közterhek alól való felmentés mellett fogadja el a város közönsége. A társulat képviselője e módosításokat a vállalatot kötelezőnek jelentette ki azon hozzáadással, hogy amennyiben a közgyűlés, vagy a miniszterium még egyéb módosításokat is kívánna tenni, a társulat részére a

visszalépés joga fenntartassék. (Felkiáltások:)
Halljuk a tanácsi véleményt!)

A tanács az ajánlatot pártolólaj terjeszti be azon megtoldással, mondassék ki, hogy a módosított szerződés alapján a részvénytársulat köteles elfogadni a 20 százalékos árumérséklést, a mely szerint a közvilágítás 2 $\frac{4}{10}$ %-ot tenne ki.

Bejelentette azután a tanácsnak, hogy a közvilágítási szerződés ellen *Révész* Adolf bizottsági tag által benyújtott felebbezést a miniszter — a közgyűlési határozat jóváhagyása mellett — elutasította.

Végül előadta, hogy ma délben az aradi közuti vaspálya és téglagyár-részvénytársaság a villamos világítás olcsóbbá tételére ajánlatot nyújtott be, melyben az árak a villamos részvénytársulat ajánlatával szemben jelentősen mérsékeltebbek. A tanácsnak erre az ajánlatra a következő véleménye van: Tekintve, hogy a közuti-vaspálya-társulat ez idő szerint villamos teleppel nem bír, a tanács ezt az ajánlatot nem tartja komolyknak és javasolja, hogy az figyelmen kívül hagyassék. (Nagy zaj.)

A vita megindul.

Nemess Zsiga dr. szólott a tárgyhöz elsőnek. A tanács visszautasító véleményéhez hozzájárul ő is, mert abban a tanácsnak csakugyan igaza van, hogy a közuti vasuti társaságnak e pillanatban nincs villamtelepe. És ha e miatt az ajánlat nem tárgyalható, épp oly kevéssé lehet tárgyalni a másik ajánlatot, mert annyiabban a szám, a hectowatt, kapacitás és más ilyen szakkifejezés, hogy igazán kapacitás legyen az, aki első hallásra megérti. Objective tehát ma nem lehet hozzászólni a villamos társulat ajánlatához sem. Ha szavazni kellene felette, tartózkodnék a szavazástól, mert olyan ügyben nem érvényesítheti a voksát, a mit meg nem értett sem ő, sem senki a törvényhatóságban.

Az ajánlatnak egy passzusa megütötte a fülét, az, hogy a kizárólagossági jog még tizennyolcz évre, tehát 1925-ig meghosszabbíttassék. Hát ezt a kizárólagossági jogot ő semmi körülmények közt nem adja meg, mert addig a technika terén óriási haladás történhetik, a mi időközben lényegesen módosítaná a helyzetet, melylyel szemben a város le volna kötve. A kérdés megoldása különben sem olyan sürgős. A villamossági társulatnak meg van a tiz évre a kizárólagossági joga, a melylyel bizonyára számolt, sőt meg is találta a számadást. Ha a tanács felhozta, hogy drága a villamvilágítás, ám várjon még hét évig, míg letelik a kizárólagossági jog s aztán nyisson utat a szabad versenynek (Helyeslés). Indítványozza, hogy az egész ügy vételessék le a napirendről. (Általános helyeslés).

A polgármester beszéde.

Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester: Lehet, hogy az alapszerződés megkötésekor a város nem volt eléggé óvatos, noha letárgyalták az ajánlatot a szakbizottságok is és nyomtatásban megküldötték minden törvényhatósági tagnak. A mai szerződés súlyát az összes fogyasztók egyaránt érzik, ez indította a tanácsot arra, hogy lépéseket tegyen a teher megkönnyítésére.

A villamossági társulat azt mondja, hogy megadja a mérséklést, de adjon érte a város is bizonyos kedvezményeket. Ha ez az ajánlat elfogadtatik, a fogyasztók mindjárt 20 százalékkal kevesebbet fizetnének, nem fizetnék a magas árammérő díjakat sem s a fogyasztók nem lennének arra utalva, hogy a berendezést kizárólag a társulatnál csináltassák. Ez mindenestre jelentős kedvezmény, a mivel szemben nekünk csak a kizárólagossági jogot kellene meghosszabbítanunk. Gondoljuk meg, a városra mi kár háramlanék ebből. Az alapszerződés szerint, ha időközben újabb, czélszerű vívmány

merülne fel, azt köteles a társulat alkalmazni. A polgármester nézete szerint, ha egy konkurrens vállalat akadna, az nem tudna megélni. (Nagy zaj, ellentmondás.) Mi jönne ki ebből? Az, hogy a városnak bizonyos idő multával lenne két villamos telepe, amelyhez még itt a gázgyár is. (Felkiáltások: Az nem olyan nagy baj!) Ugyan mit csinálna mindezekkel a város? Ugy véli, hogy a város nem kockáztat semmit, ha a villamos társulat ajánlatát elfogadja.

A lóvasuttársulat ajánlatát nem lehet komolyan venni, mert az oly társulattól jön, a melyben egyáltalán nincs meg az akarat, hogy kötelességének eleget tegyen. (Nagy zaj.) Huzak-halasztgatják régóta a villamos vasut engedélyezési bejáratát is, mert nem akarják a szerződést betartani és ezzel a villamos vasut kérdését évekig elodázzák. E társulatban komoly akarat nem fedezhető fel, úgy látszik, ők megelégszenek csak a jövedelmekkel. Az ő ajánlatuknak egyik passzusa azt mondja, hogy ha valaki évente legalább 600 óráig kötelezi magát legalább három évig berendezett lámpáit használni, úgy a csatlakozást az utcai hálózathoz és a berendezést díjtalanul készíti el. Vegyük, hogy valakinek 18 lámpája van, csak 3 krajczárt számítva egy lámpa után, egy évre 324 frt jönne ki a világításért. Ki fogná magát 600 óra évenkénti világításra kötelezni? Ezzel szemben a villamvilágítási társulatnak 18 lámpa után egy évre 56 frtot kell fizetni, a mi jelentős megtakarítás. A villamvilágítási társulat beadványát megegyszer figyelmébe ajánlja a közgyűlésnek, a lóvasuttársulatnak a tizenkettedik órában beadott és komolynak egyáltalán nem vehető ajánlatától pedig tekintsenek el.

A tanács ellen.

Steiner Jakab a polgármester érveléséből éppen nem látja azokat az okokat, a miért a szerződés meghosszabbításába minden áron bele kellene menni. A villamos társulat ajánlata teljesen ismeretlen a közgyűlés előtt, azt a nyilvánosság előtt nem tárgyalták; ki érti, ki tudja mi van abban, senki sem szólhat hozzá érdemileg. A mi pedig a tizenhét év adómentességét illeti, ki fogja viselni a közterheket, ha azok alól minden nagyobb vállalatot felmentünk? A díjakat a villamos társulat beszedi a közönségtől, ámbár szóló nem irigyli a nyereséget (Derűtség), de csak viselje a társulat a közterheket is. A tanács javaslata ellen foglal állást, azon reményben, hogy az úgy is meg fog bukni.

Deutsch Bernát Temesvár város példájára hivatkozik, a hol a villamvilágítási vállalat nagyszerűen prosperál, úgy, hogy ma a város egész ingyen kapja a világítást. Ebből látszik, hogy az a villamvilágítás még sem olyan rossz üzlet. Indítványozza, küldjön ki a város egy bizottságot a temesvári villamos üzem, szerződés stb. tanulmányozására, az aztán tegyen jelentést, mikép kellene eljárni, addig pedig a kérdést vegyük le a napirendről.

Drága villamosság.

Vajda István dr. csatlakozik az előtte szólók nézetéhez s ő is kéri a napirendről való levételt. A kérdést tárgyalják meg előzetesen a szakbizottságok s kellőképp előkészítve hozzák ujából a közgyűlés elé.

A törvényhatósági bizottsági tagok figyelmét főleg egy körülményre kívánja ma felhívni. Neki, mint a légszuszvilágítási társulat volt igazgatójának két ízben is alkalma nyílt már a város elé villamvilágítási tervvel lépni. Mindkét esetben kimondták azt az elvet, hogy tíz évnél hosszabb időre koncesszió nem adatik, mert éppen a szabad versenyből kell legtöbbet nyernie a közönségnek. Ha most ajánlkozott egy vállalat, a mely kiszámította, hogy tíz év alatt amortizálódik a tőkéje és ezzel számolva tette meg ajánlatát, nem tartja

helyesnek, hogy elvonassék a versenytől és egy másik társulat kárára előnyöket kapjon (Helyes és). De tulajdonképp nem erről akar szólni. A kizárólagosság jogát odaadnák a nélkül, hogy mérlegelnék, mit is kap a város ellenértékül. Ez a kérdés pedig fontos; 18 év hosszú idő, meg kell jól gondolni, mielőtt leköténék magunkat.

A villamvilágítás ma Aradon tényleg nagyon drága, hatszor olyan drága, mint a gáz (Felkiáltások: Igaz! Nagy zaj) és háromszor olyan drága, mint a petróleum. Jelenleg olyan áramlat uralkodik, a mely szerint lehetséges sokkal olcsóbbá tenni a villamvilágítást. Nagy hiba volna, ha a mai körülmények közt úgy szólnán semmiért odaadnák a kizárólagosság jogát. A kérdés csakugyan nem sürgős, halasszuk el őszre, addig tanulmányozza annak részleteit egész körülményesen a bizottság, így a közönség is meg lesz nyugodva (Helyeslés).

Meggondolatlan szerződések.

Barabás Béla dr.: Kijelenti, hogy indokait a polgármester beszédéből meríti. A polgármester szemrehányást tett a lóvasut-társaságnak huzavonája miatt. Ez tényleg így is van, de le kell oelöle vonni a logikát. A város a mult időkben igen sokszor meggondolatlanul kötött szerződéseket, éppen ezért nem kellene most nyargalni a lóvasut dolgán. A villamvilágítási ajánlatot ma is oly meggondolatlanul terjeszti be a bizottság és a tanács. Annyi bizonyos, hogy évek mulva a villamvilágítás tetemesen olcsóbb lesz. Ezt a mai ajánlatot szakértő emberek csinálták, a kik számoltak a javuló helyzettel, a kik tudják, hogy lesz, mint lesz és a kik egy kis pillanatnyi haszon behatása alatt be akarják ugratni az egész várost. Hát ez nem járja. Ha a villamos társulat e beugrasztást megcsinálta, a tanácsot, a mely neki beugrott, csak sajnálni lehet. (Felkiáltások: Ugy van!) Nagy lelkiismeretlenség és felületesség lenne most, ha a közgyűlés is beugranék egy ily pillanatnyi haszon látszatának.

A közgyűlésre határozottan lealázó volna, ha a tárgyalásba belemenne. Bocsánatot kér az erős kifejezésekért, de meglepi, hogy minden alkalom nélkül, ugyszólván a nyakánál fogva előrántják most ezt a kérdést, a mikor semmi szükség nincs rá. Ő is azt indítványozza, vétessék le az ajánlat a napirendről. A közuti vasut ajánlatáról beszélhetünk később, ma még időelőtti volna, mert a viszonyok változni fognak.

A közgyűlést egypárszor becsapták már keservesen, amin okulhattak volna. A törvényhatósági bizottság ma intelligens, művelt emberekből áll, kikkel szemben kizárólag egy bizottság tárgyalására sulyt helyezni nem lehet, a szőnyegen forgó ügyet mint kész elaborátumot kell ide behozni, hogy a közgyűlés lássa, megértse, miről van szó. Ezt a rendszert egyáltalán minden fontos közügyben javasolja oly formában, hogy a dologra tartozó elaborátumot kinyomassák és előzőleg tanulmányozás végett az összes törvényhatósági bizottsági tagoknak megküldjék. A vizzeteteket és csatornázást eléggé megkeserültük, mert nem értettük meg jól, mit akartak, ne járjunk így a villamvilágítás kérdésével is.

Reisinger Sándor szintén a mellett van, hogy a kérdés teljesen levétessék a napirendről. Hogy miért, azt a Vajda István felszólalása által eléggé indokolva látja. A villamvilágítási társulat új ajánlatának elbírálására ad hoc bizottságot hívtak egybe, melyben ügyvédek, kereskedők és nem szakemberek voltak, a kik műszaki fontos kérdésekben természetserüleg nem adhattak véleményt. A tanács javaslata ellen szólal fel ujából.

A főispán javaslata.

Fábián László főispán: Az eddig felszólalt bizottsági tagok egyértelműleg azt hangsúlyozták, hogy a kérdés nincs kellőképp előkészítve vétessék le napirendről. Mivel ez a nézet szintűleg az egész törvényhatósági bizottság nézete, ha nincs más vélemény, azt hiszem kimondhatom, hogy az ügy levétetik a napirendről.

Személyes kérdésben.

Robitsek Ágoston dr.: Méltóztassék engedni, hogy személyes kérdésben emeljem előbb szót. Reisinger bizottsági tag ur felszólalását illetőleg nem arrogálok ugyan magam, hogy e kérdésben szakértő vagyok, én abból a szempontból indultam ki, hogy az ajánlat elfogadása hoz-e hasznot a fogyasztók részére, avagy nem. Mikor láttam, hogy az ajánlat 20 százalékkal mérsékelik a társulat által kivitt áldozatok csak problematikus áldozatok, a jelenleg kézzel fogható hasznot soha nem előnyösebbnek találtam, mint egy esetleges hasznot.

Reisinger Sándor nem vonta kétségbe pillanatig sem Robitsek jó hiszeműségét, de hangoztatja, hogy a kiküldött bizottsági tagok technikai tudás hiányából nem mérhették a várostól kért anyagi előnyök mértékét.

A szabad verseny ellen.

Edvi-Illés László sajnálja, hogy a közgyűlés egy óra óta tartó vitában csak a legutolsó perczben esett szó a legfontosabb részről. Robitsek beszédében. A felelősség vádját szintén magára vonja, mert tagja volt a szabad verseny bizottságnak.

Véleménye szerint e kérdésben nem a közgyűlés szempontból kell döntenie, hanem a város érdekeiből. Nem foglal állást egyik ajánlat mellett sem: győzzön a jobb, de tessék a városnak nyakáról levenni azt a terhet, a mely ma nyög (Nagy zaj.) A mai nehéz időben a városra, hogy az elektromos energia árát olcsón jusson kézhez. A mai közgyűlés már is eleget áldozott a közügyek könnyítés módja kinálkozik, miért ne közzé tene a terheint? Köszönettel adózik a városnak, hogy ezt az ügyet napirendre hozták (Zajos ellentmondások.) Azt óhajtja, hogy a kérdés ne is vétessék le napirendről, mert nem volna helyes. (Nagy zaj.)

A szavazás.

Salacz Gyula polgármester felvilágosítja, hogy két igazán szakember is volt a bizottságban: Hegedűs László és Aladár, de nem jelentek meg. Barabás csak az a megjegyzése, hogy két évvel ezelőtt csaptak be bennünket utóljára a villamvilágítással, akkor pedig Barabás is helyet fogott a bizottságban. A mi pedig a törvényhatósági tagjait illeti, elődeik is intelligens műszaki emberek voltak, a kik szívéből viselték a város érdekeit s nagyrészt nekik köszönhetően Arad ma ott áll, a hol van (Helyeslés.) A tanács javaslata újából ajánlja elfogadásra (Felkiáltások: Szavazzunk.)

Fábián László főispán felteszi a kérdést, hogy akik elfogadják azon indítványt, hogy a kérdés teljesen levétessék napirendről, felállásukat megjelölik.

A köztörvényhatósági bizottsági tagok közül mintegy hetvenen állottak fel, ülve pedig néhány.

Ezek szerint a tanács javaslata elfogadásával elbukott: a villamvilágítási társulat ajánlatát végleg levették a napirendről.

Az érdekes közgyűlésen Fábián László főispán elnöklése alatt jelen voltak: Salacz Gyula polgármester, Sarlot Dezső kapitány, Varjassy Lajos és Kádas János.

nácsnokok. Perger János dr. tiszti főügyész, Lócs Rezső és Vannay Gyula aljegyzők;

Simay István, Bing Vilmos, Csák Czirjék, Boros Vida, Kristyóry János, Müller Károly, Révész Adolf, Szathmáry János, Bund Henrrk, Nikolits Péter, Posgay Lajos dr., Neuman Dániel, Nemess Zsigmond dr., Domány József, Ottenberg Tivadar, Bóhm Adolf, Vajda István dr., Szontagh Gyula, Bing Ede, Deutsch Bernát, Barabás Béla dr., Avarly Ferencz, Tisch Mór dr., Robitsek Agoston dr., Steinnart Mór dr., Abrai Lajos, Fetter Géza, Csécsi Imre, Kabdebo János dr., Tedeschi Viktor, Pekár Károly, Urbányi Béla, Walder Gyula, Andrényi Károly, Madarász Antal, Nagy Lajos, Rieger Imre, Kohu S. N., Dániel Kálmán, Mandl Vilmos dr., Gaál Ferencz, Csiky Károly, Virágh Lajos, Wallfisch Armin, Tenner Lajos, Spitzer Ignác, Mayer Miksa, Schusztér Illés dr., Ring Géza, Lusztig Adolf, Probszt Mihály, Pényes Dezső, Millig József, Zemplényi Sándor, Ring Lajos, Reisinger Sándor, Goldschmiedt Jakab, Magyar Ferencz, Rosenberg Miksa dr., Issekutz László dr., Vas Sándor dr., Almási T. Pál, Reinhart Gyula, Steiner Jakab, Weisz Dávid, Heitz Nándor, Reicher Károly, Nachtnébel Ödön, Glück Károly, Lusztig Andor, Vertán Oszkár dr., Edvi-Ilés László, Kilenyi János, Zachariás Géza, Zárai Ödön, Wadowsky Gusztáv, Reinhart Kálmán, Kneffel Lajos, Mittner József, Marek Samu, Domonkos Lajos, Remetey F. Károly, Múncz Ferencz, Kremmer János, Sonnenfeld Károly dr., Reicher Ferencz, Maresch Gyula, Mihalik József, Vizer Lajos, Tones Ede, ifj. Weisz Sándor, Tóth József, Müller Gyula, Sófálvi György, Purkár György, Szondy Béla, Pollák Vilmos, Bozsik György, Don Konstantin, Funkelstein József stb.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Délután: A próbaházasság, szinmű.
Este: Görög rabszolga, operette.
Péntek: Szünet.
Szombat: Gésák, operette.

* **Dr. Klausz** már régen divatját multa. Osdiaik benne az emberek, a felfogásuk, a bogaruk és talán csak azért került színre, mert **Nyilassy Mátyás** a kocsis szerepében sok derült percet szerez a közönségnek. Ezt a célt el is érték, mert nagyon jól mulattak Nyilassy kitünő humorán. Jók voltak **Mezey, Angyal Ilka, László, Bács, Bácsné, Harmath, Palágyi és Tolnayné**. Az érdeklődés azonban Nyilassyban összpontosult. A második felvonás közben **Selly Rogé** tánczolt. Ez alkalommal azonban meg kell jegyeznünk, hogy a bohózatok, vigiátékok, melyek a gyors egymásutánban való leperdülést megkövetelik, nem tűrhetik a megszakítást, vagyis azt, hogy a darab egyik vagy másik felvonása közé balett mutatványt belészurjanak. Ez lohasztja a darab iránti érdeklődést és a színészek legjobb iparkodása dugába vész. Azért tanácsosnak látszik, hogy ha mutatványos dolgok kerülnek műsorra, ezek rövid egy felvonásos darabokkal együtt adassanak.

* **A görög rabszolga** **Leszky** igazgatónak valóságos üdvöskéje. Mind nagyobb közönséget vonz a nyári színházba, melyről előzetesen annyi rosszat beszéltek az emberek, hogy most annál jobban érzik magukat benne. Az utolsó előadásán már az oldalsorokba is ültek az emberek, így **A görög rabszolga** arra is jó volt, hogy elhiggyék, hogy nemcsak a középső helyekről látni. A csütörtöki előadás keretében utoljára lép fel **Selly Rogé**, ki különösen villamos lepke-tánczával a hét folyamán mindig elragadta a közönséget.

* **A színház újabb érdekessége.** **Leszky** igazgató nagy mozgékonyssággal csinálja a nyári színház műsorát, hogy a különböző népelemek kívánságait a szórakozásra kielégítse. Még a héten **Selly Rogé** eltávoztta után újabb mutatványokkal fogja olcsó színházát kívánatosá tenni. Szombaton a **Figaros csoport** lép fel. A **Gésák** operet keretében. A **Figaros csoport** (2 férfi és két nő) mindenütt nagy sikerrel működött komikus előadásaival, így bizonyára nálunk is tetszéssel fognak találkozni.

* **Pethes Imre**, az aradi színtársulat volt hőszereleméről a következőket írja ma egyik budapesti ujság: **Pethes Imre** budapesti szerződése érdekében úgy a **Nemzeti Színház**, valamint a **Vig-színház** megtette a szükséges lépéseket. **Ditrói** 3000 frtos szerződést ajánlott föl a derék művészenek, míg a **Nemzeti Színház** szintén előnyös szerződést ajánlott föl **Pethesnek**, a ki a **Cyrano de Bergerac**-ban olyan szép sikert aratott a **Fővárosi Nyári Színház** színpadán, hogy már ezzel a ritka sikerével is méltóvá tette magát arra, hogy a jelzett színházak közül valamelyik a tagjai sorába szerződtesse. Mindkét ajánlat a budai szezón végéig meg gondolási időt biztosít **Pethesnek**, aki bizonyára készséggel meg fogja ragadni az alkalmat, hogy fejlődésképes talentumával a fővárosban maradhasson.

* **A csepürágók operet** még e hó folyamán kerül színre. Ezt a bájos zeneművet **Leszky** igazgató Párisban szerezte meg az egyik odaváló színházban, a hol még most is műsoron van. Majdnem az egész személyzet vesz benne részt. A színháznál akkora sikert várnak a mulatságos mozgalmak és tárgyánál fogva is érdekes operettől, mint **A görög rabszolgától**.

* **Mozgalmas látványosság** kerül a jövő hét műsorára. **Tót legény Amerikában** a címe a darabnak, melynek középpontja a köztudatba átment **Papanek Dani** az ő mulatságos viszontagságaival. A színtársulat egész személyzete egész bohém lélekkel készül a budapesti arénában egy nyáron 150-szer színrekerült darabra. **Andorfi Péter** rendezi, a mi biztosíték a mozgalmas elevenségéről.

Két válasz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, június 13.

A képviselőház tegnapi ülésén **Szell Kálmán** a miniszterelnök válasza a mérki ref. templom dolgában és **Wlassics** miniszter válasza az egyetemi keresztiek ügyében nagy örömet és lelkesedést keltett a szabadelvű pártban. Mind a két ép oly erélyes, mint tapintatos beszéd a megtámadott liberalizmus nagyszabású védelme volt, a mely a felekezetek békéjének a megóvására irányult. Ez volt az oka annak, hogy a párt még az este szívélyes óvációkban részesítette a két minisztert.

Budapesti tudósítónknak alkalma volt az este a szabadelvűpártiak egyik igen tekintélyes tagjával beszélni, a ki a többek között a következő érdekes kijelentéseket tette:

Természetes, hogy a szabadelvűpárt nem akar új egyházpolitikai harcot csinálni, de a mikor a képviselőháznak egy pártja programjában is nyíltan, s azonkívül is néhány tagja a háznak minden áron felekezeti viszályt akar előidézni, hogy azt politikai céljaival felhasználja, akkor a szabadelvűpártnak kötelessége szembeszállani ezzel az irányzattal és odakiáltani a **vetot**. Nagyon helyes és szerencsés gondolat volt, hogy a kultuszminiszter ridegen bánt el azzal a célzattal, a mely semmiféle kiméletet sem érdemel.

Mi különben meg vagyunk győződve arról, hogy a reakció ezután sem fog nyugodni, a jövőben is keresve fogja keresni az alkalmat, hogy a szabadelvűség ellen sikra szálljon. De mi résen leszünk és semmi sem tarthatja szorosabban össze azt a pártot, mintha épen az a törekvés, hogy minden áron ellentéteket akarnak felidézni a szabadelvűpártban.

A felekezeti béke megtörése ellen — bármily oldalról is jönnének a támadások — a leg-erélyesebben és a leghatározottabban küzdeni fogunk és támaszául leszünk a kormánynak abban a törekvésében, hogy munkás programját megvalósítsa.

A kínai háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 13.

A döntő lépés megtörtént. Oroszország véglegesen átvette a kínai bonyodalmakban a vezetést és így Anglia teljesen a háttérbe szorult.

A háboruban a mi monarchiánk is tevékeny részt vesz és emiatt a Házban ma **Kossuth** Ferencz fel is szólalt, miről a következő távirat számol be:

Budapest, június 13.

Kossuth Ferencz monarchiánknak a kínai bonyodalmakban való részvétele miatt interpellált. Magyarországnak — ugymond — nincsen semmi érdeke Kinában, mit keresnek tehát ott fekete-sárga zászló alatt a mi katonáink. Avval, hogy megjelent a monarchia a kínai vizeken, esetleg belesodorhatja magát egy költséges akcióba, a melynek soha hasznát nem fogja látni.

A kínai bonyodalmakról a következő távirataink szólnak:

London, június 13.

A **Times**-nak azt jelentik Sanghaiból, hogy a japán követ Japán befolyásának elismerését követeli **Csekiang**, **Fokien** és **Kiangszu** tartományokra nézve.

A **Daily Mail** azt jelenti **Jokohámából**, hogy a japán kormány még négy hadihajót rendelt ki **Takuba**.

A **Times**-nak jelentik **Pekingből** tegnapi kelettel: A császárné testőrei meggyilkolták a japán követség irodaigazgatóját.

Akkra, június 13.

Ma megint az a hír terjedt el, hogy a fölmentő hadoszlop szerencsétlenség érte **Prahtól** északra, a hol az asantik erősen el voltak sánczolva. A nagy eső megakadályozta a fölmentő hadoszlop derékhadának előnyomulását, a mely ennél fogva még **Prahtól** délre van. A partvidéken nagyon aggódnak. Attól tartanak, hogy az asantik betörnek a gyarmatba. **Kumaszi** sorsára nézve a leg-rosszabbtól tartanak.

Washington, június 13.

A csinkiani amerikai konzul azt táviratozta, hogy a város közelében sok benszülött van, a kik a titkos szövetségnek tagjai. A városban nagyon aggódnak.

Az összeférhetlenek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 13.

A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága **Apáthy** Péter elnöklésével tartott mai ülésében, amelyben a bizottság tagjain kívül **Dózsa** Endre, **László** Mihály, **Ragályi** Béla és **Rudnyánszky** Béla előadó voltak jelen, tárgyalás alá vette először is **Kugler** Gyulának **Rátkay** László képviselőre vonatkozólag azon a czimen tett összeférhetlenségi bejelentését, hogy tagja a fehér-tolnavármegyei helyi érdekű vasutak r. t. felügyelő bizottságának. Elnök bemutatja **Rátkay** László levelét, amelyben eladja, hogy a törvény szerint a felügyelő bizottsági tagság a képviselőséggel nem összeférhetlen s ő egyébként is már márczius 6-án lemondott a nevezett társaság felügyelő bizottsági tagságáról.

A bizottságnak rövid tanácskozása után elnök szabályszerűen kihirdette a bizottság egyhangulag hozott határozatát, amely szerint **Rátkay** Lászlóra nézve az összeférhetlenség esete nem forog fenn.

A bizottság további tanácskozásában **Rátkay** László is résztvett.

Tárgyalás alá vétettek azután a **Heltay** Ferenczre vonatkozólag azon a czimen tett be-

jelentések, hogy szerkesztője a Vasuti és Közlekedési Közlönynek. Heltay Ferencz kijelenti, hogy ily tárgyú bejelentést már 1897. december 1-én tárgyalta a bizottság, azóta a helyzet nem változott és ennél fogva akkor tett kijelentéséhez nincs is mit hozzáadnia.

A bizottság tárgyalásra visszavonulván, rövid tanácskozás után kihirdette határozatát, a mely szerint a bejelentés nem volt figyelembe veendő, mert ezt az ügyet a bizottság már 1897-ben letárgyalta és azóta a helyzet nem változott.

Tárgyalás alá vette azután a bizottság Grossmann Miksának Fehérváry Géza báró mint képviselő ellen azon a czímen tett bejelentését, hogy a katonai sematizmusban az alkalmazott tábornokok sorában van feltüntetve. A bejelentő egy újabb nyilatkozatában Fehérváry báróra nézve azt jelenti be, hogy rendelkezési viszonyban áll, amely függőségi helyzetet és ennél fogva a képviselőházi állással összeférhetlenséget állapít meg.

Fehérváry Géza báró bemutatja a honvédelmi miniszterre történt kinevezésére vonatkozó legfelsőbb kézirat másolatát, amely szerint kinevezése a katonai szolgálaton kívüli viszonyba való áthelyezése mellett történt s a honvédség évkönyvében is mint szolgálati viszonyban nem levő tábornok van feltüntetve. A katonai sematizmus az alkalmazott tábornokok közt sorolja fel azokat is, akik egyéb polgári állami szolgálatban vannak, mert a lehetőség meg van arra, hogy polgári állásukról lemondván, ismét visszatérnek a katonai szolgálatba.

A bizottság azután tanácskozásra vonulván vissza, rövid tanácskozás után kihirdette azt az egyhangulag hozott határozatát, hogy Fehérváry Géza báró kinevezési okmánya szerint szolgálaton kívüli viszonyban lévén, a törvény szerint nem foglal el a képviselőiséggel összeférhetlen állást.

Napirend szerint következett Ország Sándorra mint a Ganz-gyár részvénytársaság igazgatóságának tagjára vonatkozó összeférhetlenségi bejelentés tárgyalása. Ország képviselő a bizottság elnökéhez intézett levélben kéri a tárgyalás elhalasztását, mert az ülésre való meghívás csak tegnap jutott kezeihez, azóta pedig nem volt ideje a szükséges okmányok beszerzésére.

A bizottság ennek folytán elhalasztotta az Ország képviselőre vonatkozó bejelentés tárgyalását.

László Mihály bizottsági tag előadja, hogy ellene is összeférhetlenségi bejelentés tétetvén, annak elintézéséig nem vehet részt a bizottság tanácskozásaiban.

A bizottság ennek folytán legközelebbi — több tag kívánságára szombaton d. e. 10 órára kitűzött — ülésének első tárgyául a László Mihályra vonatkozó bejelentés tárgyalását, közvetlenül ennek elintézése után pedig Ugron öszszeférhetlenségi ügyeinek tárgyalását tűzte ki.

MULATSÁGOK.

Vigalmi naptár:

- Junius 14. Az aradi mészáros és hentes ifjuság juniálisa (Csálai erdő.)
- Junius 17. Az aradi tanítók népnünnepélye (Városliget.)
- Junius 23. Az aradi felső kereskedelmi iskola növendékeinek táncvizsgálma (Városliget.)
- Julius 1. A Meteor kerékpárklub népnünnepélye (Városliget.)
- Julius 15. Az aradi dalegylet népnünnepélye (Városliget.)
- Julius 22. Az aradi cigányzenészek gyűlésének juniálisa (Csálai erdő.)
- Augusztus 12. Az aradi kereskedők körének népnünnepélye (Városliget.)

(=) **Az atléták mulatsága.** Megemlékeztünk már arról az érdekes sportünnepélyről, melyet az *Aradi Athletikai Club* rendez e hó 16-án, szombaton a Csála erdő előtti mezőn. Izgalmas versenyekből összeállított program kerül itt a közönség elé, mely nagy érdeklődéssel várja az ünnepély napját. A versenyek délután 5 órakor veszik kezdetüket, utánuk pedig *táncmulatság* lesz az erdőben. Erre az előkelő, nagyszabású mulatságra, melynek párja alig volt még Aradon, most küldték szét a meghívókat.

(=) **A tanítók népnünnepélye.** Az aradvidéki tanító egyesület június 17-én a kiserdőben nagy népnünnepélyt rendez. Az ünnepély jövedelme a *Tanítók Háza* javára lesz fordítva. Régen volt oly nagyszabású és érdekes ünnepély a ligetben, mint a minő a vasárnapi népmulatság lesz. A felnőttek és gyermekek egyaránt sok élvezetes látivalót fognak ott találni. Az érdekes népnünnep főbb eseményei a következők: Délután fél 2 órakor zenével és virágkocsival indulás a színház épületből. 2 órától este 8 óráig a waggongyári teljes zenekar és egy cigány banda sétatangversenye. Három órakor kezdődik az angol-bur háború viharágyukkal; és a tréfás versenyek. Négy órakor *Martini* testvérek igazgatása mellett *nagy czirkusz előadás*, melyben a társulat harmincz tagja vesz részt. Az előadás tíz számból fog állani és a szabadban ingyen lesz látható. Nyílt színpadon kuplékat fognak énekelni. Az aradi dalegyesület *Kovács Pál* karmester vezetése mellett a nyílt színpadon szebbnél-szebb énekeket fog előadni. Nagy konfetti csata. Virágkorzó. Kerékpárosok gyönyörű felvonulása. Léghajók feleresztése. Rudmászás, liszt, talicska, lekvár versenyek. Karika dobás, zsákfutás, köcsögverés. Hat órakor nagy *indus* táncz. A népnünnepélyre a belépő jegy 40 fillér (20 kr.) gyermekeknek 20 fillér (10 kr.)

(=) **A kereskedelmi akadémisták bálja.** E hó 27-én tartják az idén végzett kereskedelmi akadémisták báljukat a városligetben, melyre már nagyban készülődnek. A rendezőség mindent elkövet, hogy a bál az előbbeni évek jól sikerült mulatságait felülmulja. A csinos formájú meghívókat már mind szét küldötték.

Revolveres betörő.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 13.

Vakmerő betörővel van most dolga a budapesti rendőrségnek. A hajnali órákban fogta el egy rendőr a gonosz embert, aki később revolvért rántott elő, s azt elsütve, a golyó a rendőrt a fején találta. A veszedelmes ember azonban így sem menekülhetett, mert a járőrök megfogták s most a börtönben várja a sorsát. Az eset részletei a következők:

Szegedi Sándor 1379-ik számú rendőr ma hajnalban a szürkületben észrevette, hogy a délibáb-utczában levő izraelita árvaház udvarának kőfalán valaki átvette magát. Szegedi nyomban utána mászott. Amint a gyanus alak ezt észrevette, futni kezdett, s ismét az utczára vetette át magát. A rendőr üldözőbe vette s hosszas hajsza után az 1500-ik számú rendőr segítségével a Bajza- és Kmetty-utczá sarkán elfogta.

A betörő látszólagosan engedelmessé vált, s szépen ballagott a rendőr mellett úgy, hogy az 1500-ik számú őrszem ott is hagyta társát és visszament őrhelyére. Szegedi most már egyedül kísérte a tolvajt, aki a Szondy- és Epreskert-utczá sarkán hirtelen *revolvért rántott elő s azt elsütötte a rendőrré.*

Szegedi Sándort a golyó az állkapcsán érte s nyomban eszméletlenül terült el a kövezeten. A gazember ezután kezében a revolverrel futásnak eredt.

A lövést meghallotta az 1500-as rendőr, a ki különben is figyelemmel kísérte a betörőt s utána iramodott. Keresztül-kasul hajszolta végig

az utczákon, míg végre a Bulyovszky-utczába két rendőr s a járőrök közönség elfogta.

Bár folyton azt ordította, hogy lelővi azt, ki hozzá nyulni merészel, egy vele szembe jövő biciklista ragadta torkon s a többiekkel tett ártalmatlanná. Megköltözve vitték azután a főkapitányságra a hol az illető *Sellin* Pál müncheni születésű 28 éves berlini illetőségű szabólegénynek mondta magát. Állítólag máris ötször volt különböző betörésekért fogva, máris elmeógyógyintézetben is volt, s legutóbb Bécsben is járt. Zsebeiben vésőt s több tolvajkucskot találtak.

Az utóbbi időben a környéken sok betörés volt, s valószínűleg ő követte el a legutóbb a Nagy-János-utczá 22. és 24. sz. a házakba történt betöréseket is. A rendőrség a veszedelmes embert természetesen letartóztatta.

A súlyosan megsebesült rendőrt a mentő a Rókus-kórházba szállították. Minden valószínűség szerint társa is volt a betörőnek, mert rendőr a reggeli szürkületben egy fakó ruházatu emberrel látta ólálkodni, a ki azonban nyomtalanul eltűnt.

A gyilkos szándéku betörésről annyit sikerült késő éjjel megtudni, hogy igazi neve *Reichel* Pál, szabósegéd és Libenauba, Poroszló Sziléziába való. Notórius betörő, a kit már kétszer is elítéltek fegyházra, egyszer hat hónagra, máskor tíz esztendeig. Mikor lecsukták, kidurrult, hogy tulajdonképp örült, a miért elbocsátották. Végig csatangolta az egész világot, főleg iskolákat és templomokat tört fel. Így tért Bécsben is, honnét Budapestre került s a haza ma véres tétét elkövette.

Mangra beiktatása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyvárad, június 13.

Goldis József püspök, az aradi görög-keleti egyházmegye feje, kedden vezette be hivatalába *Mangra* Vazult, az új nagyváradai helynököt. Ez ünnepies alkalommal olyan kijelentések történtek, amelyek a magyarság szempontjából örvendetesnek és alapos kilátást nyújtanak arra, hogy a nemzetiségi béke a haza javára ezentul meg fog szilárdulni.

Reggel 10 órakor ült össze a görög-keleti egyház szentszéke, melynek ülésén *Goldis* József püspök elnökölt, aki kora reggel érkezett meg Rontóról. Az ülést a püspök nyitotta meg emelkedett szellemű beszéddel, amiben először arra utalt, hogy a világi és egyházi törvény is csak akkor érvényesülnek igazán és üdvösen, ha a végrehajtásuk pontos és közérdekű megfelelő. Az egyház és a zsinat törvényein a szentszék, a papság a végrehajtója, azért ajánlja a szentszék tagjainak, hogy a törvényeket és rendelkezéseket mindig bölcsen hajtsák végre, hogy úgy az egyház és a haza boldogulására működjenek. Majd áttér arra, hogy közelmúltban lehettek surlódások a szentszék tagok és a hivatal közt, de ez természetes vele jár a szabadelvű egyházi autonómiával. Reméli és hiszi, hogy az egybegyűltek mellőzve as egyenetlenkedést és a szentszékbe csak egyetértést hozzák, hogy közösen, *vállvetve rekedjenek az egyház és haza főhívásására.* Kéri és elvárja, hogy ily értelemben segédkeznek az új helynöknek, akit ezennel bemutat és müködésére áldást kíván.

Zajos éljenzés fogadta a beszédet, am felolvasták az ülnökök névsorát, mire *Goldis* püspök átadta a szót az új helynöknek.

Mangra Vazul háláját fejezte ki az egyházmegyei zsinatnak, a belé helyezett bizalomért, különösen pedig a zsinat fejének, *Goldis* püspöknek, a zsinat határozatának szentesítéséért.

séért. Örömet fejezte ki, hogy maga a püspök jelent meg, hogy őt hivatalába bevezesse, amely hivatalát ezennel elfoglalja és azt az egyház hagyományai és alkotmányos törvényeinek megtartásával fogja vezetni. Biztosítja a püspököt és a szentszéket, hogy a püspök által képviselt egyházi és politikai elvek szerint fogja a szentszéket vezetni. Hangsúlyozza, hogy az egyetértés előmozdítására fog törekedni úgy a románok, mint más felekezeti népelemek közt. Ez lesz az irányadója egész itteni működésében és nem kíván tovább működni és élni, mint a míg ezen irányelveket úgy az egyház mint a haza érdekében megtartja és megtartatja.

E beszédet is zugó Setreasca kiáltás fogadta, mire Mangra letette az esküt, a szentszék tagjai pedig az esküt az ő kezébe tették le. Majd Papp Vazul topai lelkes üdvözölte a püspököt és az új helynököt, biztosítva őt a szentszék támogatásáról nagy feladatában.

Ezután a szentszék a folyó ügyek tárgyalására tért át.

Déli 1 órakor a Zöldfa szálló udvari kertjében diszebed volt, melyen az asztalfőn Goldis József püspök foglalt helyet, s a szentszék tagjain kívül a helybeli román társadalom köréből számosan voltak jelen.

Az első felköszöntőt Diamandi Miklós mondta a püspökre és az új helynökre, lelkes visszhangot keltve, Goldis szép pohárköszöntőben felelt, hangsúlyozva, hogy soha el nem tér eddigi elveitől, melyekkel az egyház és a haza felvirágoztatását óhajtja szolgálni.

Papp Vazul Mangra Vazulra mondott áldomást, mire Mangra kifejtette, hogy őt cselekedeteiben kiváló elődjének, Goldis Józsefnek példája fogja vezetni. A közjóra fog törekedni, az egynáz és a haza igaz érdekeinek szolgálatában.

Ezután Sála Constantin az új helynökre, Papp Jusztin Goldis püspökre mondott felköszöntőt a hivek nevében, amiért Goldis püspök lelkes tószóban mondott felköszöntőt.

Ehéd után a püspök kocsira ült és Rontóra hajtatott, ahonnan csütörtökön utazik székhelyére Aradra, Mangra Vazul pedig, az új helynök, körülbelül július hó vége felé foglalja el hivatalát.

Wlassics afférje

■ megleckézettett néppárttal.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 13.

A képviselőház mai ülésének végén interpelláció formájában folytatása támadt Wlassics miniszter tegnapi válaszához, a mely megérdemelt keménységgel ítélte el Molnár Jánost a néppárti felekezeti izgatásokért. A mai interpellációból olyan vita keveredett, a melynek kevés híján párbaj lett a következménye Wlassics és Rakovszky között s bár ezt az ügyet békésen elintézték, újabb afférekre is van kilátás Rakovszkyknak Bánffy Dezső báróra tett sértő kijelentése miatt.

A képviselőház ülésének erről a részéről tudósítónk a következőket jelenti:

Rakovszky István interpellációt intézett Wlassics-hoz a Molnár apátnak tegnap adott válaszsával kapcsolatosan. Tudni kívánja — úgy mond — a néppárt, vajjon vissza akarja-e hozni a kormányt a hangot, a melyet Széll Kálmán vezetése alatt Bánffy Dezső báró megbuktatásával szerencsésen legyőztek a jobbak. Wlassicsnak nem volt semmi oka Molnár nyugodt beszédére oly agresszív módon válaszolni. Kérde, vajjon minisztertanácsi határozat következménye volt-e ez?

Széll Kálmán: Nem.

Rakovszky: Jól van. Akkor Wlassics ur beszédét még bukott főnökétől hozta. A hangot a néppárt nevében leghatározottabban viszszaautasítja. Érdemben a miniszter semmit sem válaszolt, annál többet inszinnált és gyanúsított. (Nagy zaj. Később Wlassicsot jobb felől erősen éltetik.)

Wlassics kétféle mértékkel mér; máskép, ha katolikus bontja a békét és máskép ha protestáns ember teszi, például Bánffy Dezső báró, az ő volt főnöke. Bánffy Dezső Kolozsvárott azt mondta: „ez idő szerint mi protestánsok még szabadon összejöhetünk, de ki tudja, lesz-e ez így a jövőben is.” — Ha Bánffy aggodalmának oka van, ez vád a kormány ellen, mert a néppárt nem nyirbálja a protestánsok jogait, hanem inkább védi azokat. Ha a kormány megakarja nyirbálni a protestánsok jogait, vallja ezt meg nyíltan, ha nem, akkor Bánffy dicső bujtogatása sokkal súlyosabb gáztett, mint volt a keresztletörése. (Nagy mozgás.)

Kérde, van-e tudomása a miniszternek Bánffy báró kolozsvári nyilatkozatáról, s adott-e arra okot a kormány és ha nem, miért nem utasította vissza a gyanúsításokat.

Wlassics miniszter azonnal válaszolt. Konstatálja, hogy tegnapi válaszában a parlamenti illem ellen semmit se vétett. (Zajos éljenzés.) A keresztconkitás dolgában jobb lett volna, ha Molnár apát a miniszteriumba fírad el, s nem a Házban beszél.

Rosenberg Gyula itt közbeszólt.

Zmeskál János: Nem a Rosenberg keresztjét törték a zsidók!

Wlassics kijelenti ezután, hogy Bánffy tószójáról nincs tudomása. Furcsa dolog volna, ha a minisztereket már tósztokért is felelőssé tennék. Ha Bánffy megtette nyilatkozatát, az csak tulzott aggodalom kifejezése, ép oly tulzott, mint a katolikusok üdözéséről való beszéd. (Viharos tetszés.)

Nincs egyetlen protestáns férfi sem, a ki hinné azt, hogy a kormány a protestánsok szerzett jogait csonkítani akarná: Visszaautasítja ezért Rakovszky invektíváit.

Rakovszky: A miniszter urnak ugylátszik érzékeny oldalára tapintottam. Ez azonban nem ad neki jogot, hogy engem invektívákkal vádoljon. Erről különben később beszélünk.

A Ház a miniszter válaszát tudomásul vette.

Most Zmeskál János interpellált egyik felsőmagyarországi község meghamisított kataszteri birtokivei miatt. Ez alatt Rakovszky István Bolgár Ferencz és Szabó István képviselők által magyarázatot kéretett Wlassics-tól az az által használt kifejezésért. A két megbízott a miniszteri szobában kereste fel Wlassicsot. Hosszabb pour-parlé után kitűnt, hogy félreértés forog fenn, s további eljárásra nincs ok. Ezek után a felvilágosítások után Wlassics megkérdezte Rakovszky megbízottait, kívánják-e hogy segédeket válasszon, ezek azonban ezt feleslegesnek mondták, miután az ügyet teljesen rendbe hozták.

A békés elintézés után Rakovszky a Ház üléstermében kezét nyújtott Wlassicsnak, ez mosolyogva szorította meg a felé nyújtott kezét.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi székely-asztaltársaság holnap, f. hó 14-én, délután 2 órakor a Deák Ferencz-utcai Striberny-féle kávéházban értekezletet tart, amelyen való pontos megjelenésre az összes tagokat felkéri az elnökség. Tárty: 1. A Kossuth-szobor és Gábor Aron-szobor alapjai javára rendezendő tánczvigalom. 2. Apróbb ügyek.

Egy érdekes végrendelet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 13.

Özv. Solengi Adolfné az aradi Nádor szálloda tulajdonosnője ma meghalt. Elhunytával kapcsolatban érdekes hír terjedt el a városban. Azt beszélik, hogy az elhalt urnó a szállót végrendeletileg Aradvárosára hagyta. Ez a hír különben régebb keletű, amennyiben már évekké azelőtt beszéltek a dologról. S ha most megtörténnék, hogy nem lenne való, azért még sem alaptalan a dolog, mert Solenginé vagy négy-öt végrendeletet készített már s mindannyit megsemmisítette, míg most hétfőn végrendeletet utoljára.

Ez utolsó végrendelet tartalmát annyira titokban tartotta, hogy még legközelebbi hozzátartozói sem ismerik. Munkatársunknak, ki a családnál járt csak azt mondhatták a gyászolók, hogy az elhunytak tényleg terve volt, miszerint a szállodát a városra hagyja, de hogy így végrendeletet volt, nem tudják. A rokonok egy része meg arról tud — s ez egész pozitív formában terjedt el a városban — hogy az elhunyt 20.000 forintot hagyott jótékony célra. A végrendeletet a folyó hó 23-án tartandó rekvium után fogják felbontani s akkor majd nyilvánosságra kerül a dolog.

A szálloda, mely ilyenformán érdekessége lett a mai napnak, régi épület. Még a hatvanas években emeltette most elhunyt tulajdonosnője egy ott álló földszintes kis ház helyébe. Özv. Solenginé, kinek ez második férje után nyert neve, mielőtt itt szállodát nyitott volna, tulajdonosa volt egy kisebbszerű korcsmának, mely körülbelül a mostani Központi szálloda táján létezett. A Nádor szállodához sok nevezetes dolog és emlék fűződik a régi Arad életéből. Most újabb az aradi kiállítás alkalmával lett népszerű az udvarán tul, az azóta épült Erzsébet királyné-körútra nyíló tündéerkertje révén, hol nagy közönség hallgatta esténként Dankó Pista társulatának nótáit. Az épület a hozzátartozó óriási telekkel nagy értéket képvisel és ezért érthető izgalmat kelt az a titokzatos végrendelet.

Ennyi érdekességet jelent az a fekete zászló, melyet ma a Nádor homlokzatára kitűztek, tudatván, hogy a szálló tulajdonosnője meghalt. Halálát a gyászoló család a következőkben jelenti:

Lédervas Józsefné szül. Glücksel Mária és férje Lédervas József a maguk, úgy az alulírottak is fájdalomtelt szívvél tudatják forrón szeretett s felejthetetlen testvére, illetőleg sógornője, nagynénjük, dédnagynénjük és rokonuk özv. Solengi Adolfné szül. Glücksel Krisztinának, folyó évi június 13-án d. e. 9 órakor, életének 71-ik évében, hosszas szenvedés és a hadoklók szentségének ájtatos felvétele után történt jobblétre szenderültét. A megboldogult drága halott hült tetemei folyó hó 14-én délután 5 órakor fognak saját házából (Nádor-szálloda), róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben levő családi sírkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat pedig folyó hó 23-án d. e. 9 órakor fog a főt. Minorita-atyák templomában az egek Urának bemutatni. Áldás és béke lengjen hamvai felett! Arad, 1900. június 14-én. Özv. Ortutay Béláné szül. Mahler Jozefin és gyermekei, Török Mártonné szül. Lédervas Paulina férje Török Márton és ezek gyermekei, Lédervas Géza, Glücksel Reinhardt és családja, Glücksel Johanna és családja, Bruckmüller Gusztávné szül. Csámszky Lujza és férje Bruckmüller Gusztáv és ezek gyermekei, Csámszky Lajos és családja, Csámszky Ferdinánd, unoka öccseai és hugai.

Milliomosból — korcsmáros.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 13.

Néha nagyon különösek a sors utjai, s időtlen idők múltán visszavetik az embert oda, a honnan valaha régen elindult. Olyan különös azután így vissza cseppenni a múltba, a mely a kedves emlékekkel a keserves küzdelmek emlékeit is új életre hívja vissza.

Az öreg *Holzspach* hal esett meg most az a regénybe illő dolog, hogy tönkre menvén harmincz év után ugyanoda került vissza, a honnan harmincz év előtt egy garas nélkül indult el a milliókhoz vezető uton. Egyszer már végigjárta ezt az utat, — sikerül-e valjon még egyszer a zenithjére jutnia? . . .

A budai hegyek közt, a Hűvös-völgyben sudaras, árnyas lombu fák között állott a *Holzspach* család gyönyörű villája. Közel hozzá az országut mellett egy kis kurta kocsmá van, a melyben sváb korcsmáros méregette a bor és söritalt a szomjas vendégeknek, a kik nagy részt a milliomos *Holzspach* nagy szolga személyzetéből kerültek ki. A kis utszéi kocsmá is *Holzspach* volt, s a sváb korcsmárosnak ő adta bérbe a helyiséget.

A jó sváb, valahányszor látta gazdája fényes fogatait az országuton elrobogni, álmélkodva és békességes irigységgel bámult utána és csendesen motyogta:

— Na ha nekem volna annyi pénzem, s ő mérné itt a bort, az jobb volna.

Rövidesen azután úgy fordult a dolog, hogy a sváb kivánsága feliben beteljesült: neki ugyan nem lettek milliói, de *Holzspach* elvesztette mind, a mije volt, — a nagy vállalkozó czég tönkre ment. Az óriási vagyonból semmi sem maradt, eluszott a pénz, elusztak a házak, a villa, s nem maradt egyebe *Holzspach* Andrásnak a kis utszéi korcsmánál.

Nevezetes hely volt ez a kis kocsmá a bukott milliomosnak. Egyszer régen, harmincz év előtt már lakott ő abban. Ott kezdte a vagyonszerzést, mint korcsmáros. Vasuti munkások és az urasági inasok voltak a vendégei. Akkorában a közelben vasuti építkezések folytak. Addig-addig nézte ezeket, míg lassacskán apró-cseprő munkákra vállalkozni kezdett, azután nőtt a vállalat, a vagyon, s egy napon ur lett. milliomos, hatalmas vállalkozó, a kinek kedvében járnak, kegyeit keresik nagyon sokan. A sok nagy szerencse után azonban nagy szerencsétlenség következett, s minden a romok alá került.

Ez nem törte össze *Holzspach* erélyét. Visszatért a régi bormérésbe, s most ő maga tölti és szolgálja a bort és sört volt inasainak és szolgálóinak. Es mosolyogva, megbékült vidámsággal beszélget a régi és új emberekkel, mintha azt mondaná:

— Hát így is megél az ember, sőt ismerék embert, a ki itt kezdte. s milliomosáig vitte. — Ki tudja, talán megújul az eset . . .

Bizony, bizony, ki tudja. Abban az öregben, a ki milliomos uraság után úgy tud viszatérni a garasos kézi munkához, a melylyel kezdte, mintha a közben elmúlt harmincz év nem is volt volna, a legjobb matéria van — egy milliomos számára.

SPORT.

+ Az aradi kerékpárklub holnap, csütörtökön délután 2 órakor *Szépfauxa* kirándulást rendez. Találkozás délután 2 órakor a klubhelyiségben.

A gépiró leányok.

— Inzultált lapszerkesztő. —

Arad, június 13.

Tegnap, mint az *Aradi Közlöny* már említette, Budapesten *Gépirók Lapja* czimen egy új lap indult meg, mely mindjárt az első számával nagy feltűnést keltett. A lapban egy nyílt levél látott napvilágot, amely *Hegedüs Sándor* kereskedelmi miniszterhez van intézve s a melynek szerzője arczpíró vádakkal illeti ocskai *Ocskay Gusztáv* államvasuti főellenőrt, az államvasutak menetjegy nyomdájának igazgatóját.

Az van megírva a nyílt levélben, hogy *Ocskay* a hivatalos hatáskörébe tartozó nők helyzetével visszaélt és hivatalos hatalmát bizonyos visszaélésekre aknáztta ki. Valósággal *Pall-Mall-Gazette*-szerű leleplezések ezek, melyek évekre visszamenőleg vádolják a főellenőrt azzal, hogy a keze alatt dolgozó nők erkölcsé ellen tört.

Kezünkben van az ujság. szeretnénk belőle mutatványt közölni, de annyira arczpíró dolgok vannak ott megírva, amelyek a nyomdást semmi körülmények között nem tűrik.

A „Nyílt levél“ bizonyára nem keltett volna nagyobb feltűnést, de a lap első számából néhány száz darabot szétszórtak a képviselőházban s így aztán még az is szóba került, hogy a vádak valóságát illetőleg meginterpellálják *Hegedüs Sándor* minisztert.

Mielőtt azonban a képviselőház foglalkozhatott volna a kinos ügygyel, történt valami, ami egyáltalán nem használt az ügynek, csak ártott. A délután folyamán ugyanis ocskai *Ocskay Gusztáv* főellenőr megjelent a „*Gépirók Lapja*“ szerkesztőségében s *Ábrányi Márton* szerkesztőt kérdőre vonta aziránt, hogy ki a közlemény szerzője és hogy mi módon szerezték be az adatokat.

Ábrányi szerkesztő kijelentette, hogy a nyílt levélben benne van az, hogy mi módon szerezték be az adatokat; a cikk szerzőjét pedig nem nevezheti meg, hanem mindenért elvállalja a felelősséget.

Ocskay Gusztáv erre dühbe borult s izgatott hangon mindenféle sértő szavakkal illette *Ábrányi Márton*t. A lap szerkesztője erre jónak látta figyelmeztetni a főellenőrt, hogy ne felejtse el, hogy ő itt csak vendégjogot élvez, de csak addig, míg viselkedésével ezt megérdemli.

Ábrányi szavai teljesen kihozták a sodrából a főellenőrt. *Revolvert rántott és Ábrányira szegte.* *Ábrányi* megnyomta a villamos csengőt s mielőtt a főellenőr valami meggondolatlanságot követhetett volna el, a lármára és csöngetésre berohanó cselédek és szomszédok kicsavarták *Ocskay* kezéből a revolvert.

Ezután a főellenőr nagy szitkozódások között távozott. *Ábrányi Márton* *Ocskay Gusztáv* ellen megtette a bünyfenítő följelentést és ügyét azonkívül a két ujságíró egyesület választmányára elé terjesztette.

HIREK.

— Urnapja. A római katolikus egyház holnap egyik legnagyobb ünnepét üli: Uruapját, mely az Oltáriszentség szerzésének emlékére van szentelve. Az oltárokat virágokkal és zöld galyakkal ékesítik, aztán pedig körmenet indul meg a szabadban felállított oltárokhoz. A hólnapi ünnepi mise 9 órakor kezdődik, azt *Csák Czirjék* dr. tartományi rendfőnök mondja, utána pedig körmenet lesz. A jövő vasárnap az *Andrássy-tér* felső végén állítják fel az oltárokat, honnét a körmenet a kórházi kápolnához vonul.

— *Varjassy József* emlékezete. A ma lefolyt városi közgyűlésen *Fábián László* főispán a kegyelet s a részvét igen meleg szavaival emlékezett meg a törvényhatósági bizottság doyen-ének, *Varjassy József*nek, városunk derék, kiváló fiának elhunytáról. Szomorú részvéttel mutat arra a helyre, melyet a megboldogult évtizedeken át lankadatlan buzgalommal s a közügyek iránt való lelkes érdeklődéssel elfoglalt. Az ő puritán működését tiszta, önzetlen meggyőződés vezérelte minden időközön keresztül. Ifjui hévvel küzdött a haza s a város javáért nem csak a közgyűlési teremben, de kint a társadalomban is. A nagy veszteség súlyát a törvényhatósági bizottság épen úgy érzi, mint Arad egész közönsége, a mely tisztelettel, osztatlan becsüléssel és szeretettel vette körül *Varjassy József* nemes alakját és kegyelettel fogja megőrizni emlékezetét. Indítványozza, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvében örökítse meg az ő elhunyt feletti fájdalmát s a részvétkifejezésről jegyzőkönyvi kivonatban értesítse a gyászoló családot. *Mandl Vilmos* dr. azt indítványozza, hogy a ritka polgári érdemek elismerésül a város egyik utcáját nevezze el *Varjassy József utcának*. A közgyűlés egyhangulag elfogadta mindkét indítványt s a tanácsot megbizta, hogy *Mandl* indítványa értelmében javaslatot tegyen.

— *Ferencz Ferdinánd Párisban*. A *Neues Wiener Abendblatt* jelentése szerint *Ferencz Ferdinánd* főherczeg szombaton szigorú inkognitóban Párisba utazik a kiállítás megtekintésére.

— *Hock János Aradon*. A tanítók vasárnap esti hangversenyének egy ép oly kedvelt, mint kiváló tehetségű szereplője lesz. *Hock János* országgyűlési képviselő tegnap értesítette *Kovács Vinczét*, az Aradvidéki Tanító-egyesület elnökét, hogy vasárnap Aradra érkezik és a tanítók esti hangversenyén felolvas. Arad közönségének tehát alkalma lesz a legjelesebb szónokot, mint felolvasót is megismerhetni. Szerencsés gondolat volt *Hock János* rávenni, hogy a tanítók hangversenyén felolvasson, mert olyan kiváló tehetségű egyén, mint a minő *Hock János*, ma kevés van az országban. Mi, akik őt már hallottuk felolvasni, alig tudnánk megmondani, mikor hatalmasabb, szeretetreméltóbb és kellemesebb *Hock János*; akkor-e, mikor ellenállhatatlan szavaival az ember lelkét magával ragadja, avagy mikor mint felolvasó az ember szívében a kellemes vidámság és öröm érzelmeit ébreszti fel. Az ő ritka tehetségű gyönyört és élvezetet szerez az emberek lelkének.

— Választások a közgyűlésen. A város mai közgyűlésén ejtették meg a bűnvádi osztály szervezésével kapcsolatos alkaptányi és segéd-tisztii állásokra a választásokat. Különösen nagy érdeklődéssel várták ki lesz az új alkaptány mely állásra *Angel István* dr. rendőrfogalmazó, *Berecz Ferencz* rendőrbadnagy és *Kuzman Döme* pályáztak. Mikor a sorrend e pontja napirendre került, felolvasták a polgármesternek erre vonatkozó jelentését. A polgármester előterjeszti, hogy a pályázat kiírásánál a községi bírói állás pályázati feltételeit vette mintául, melyek a jogvégeztséget kötelezővé teszik. Miután a közgyűlés, a jelentést helyeslőleg tudomásul vette, a főispán elrendelte a szavazást. A kandidáló bizottsághoz maga részéről *Reicher Ferencz*, *Bing Vilmost* és *Simay Istvánt* nevezte ki, a közgyűlés pedig *Kobitzek Agoston* dr., *Müller Károlyt* és *Steinhardt Mór* dr. választotta meg. Rövid tanácskozás után visszatért a bizottság s az alkaptányi állásra *Angel István* dr. és *Kuzman Dömet* kandidálta, miután nevezettek a pályázati feltételekben felsorolt kvalifikációval bírnak. A közgyűlés egy-

hangu lelkesedéssel *Angel István drt. választotta alkaptányynya*. A segédtiszt állásra *Rimanóczy Zsigmond* városi adótisztet, *Babits János* díjnokot és *Bercsényi Sándor* IV. éves joghallgatót kandidáltak. Közfelkiáltással *Rimanóczy Zsigmondot* választották meg rendőr segédtiszté.

— **Ezüstmennyegző.** Szép ünneplésben és meleg óvációkban volt része ma *Bing Ede* bornagykereskedőnek és nejének szül. *Popper Hermína* urnőnek abból az alkalomból, hogy házasságuk huszonötödik évfordulóját ünnepelték. Az általános tiszteletben álló házaspárt számosan üdvözölték rokonaik, jóbarátai, tisztelőik, úgy személyesen, mint levélben és sürgönyileg a távolból. Az üzleti személyzet testületileg jelent meg főnöke és neje üdvözlésére, ezenkívül több egyesület és testület is tisztelt az ünnepeket előtt ezen a nevezetes örömnapon.

— **Két Munkácsy-kép.** A *Nemzeti Szalon* aradi aradi képkiallításán többek között van két igen érdekes rajz, melyeket az elhunyt mester, *Munkácsy Mihály* festett Aradon a hatvanas évek elején, a mikor itt volt asztalossegéd. A képek egyike imádkozó, a másik toalettöző hölgyet ábrázol, de már mindkettőn meglátszik a művészi kéz nyoma. Az érdekes, nagybecsű festményeket *Szent-Iványi Sándor* vásárolta meg a *Bettelheim* testvérek könyvkereskedésében magától Munkácsytól, ki az e képekért kapott pénzből indult meg Budapestre, hogy ott kiképezze magát a művészetben. Érdekes, hogy Munkácsy, mikor 1875-ben Galsán járt Szent-Iványi apósánál, a képeket megakartá semmisíteni, a mit természetesen a tulajdonos nem engedett. A két kép most a Szent-Iványi nővérek tulajdona, kik azokat a *Nemzeti Szalon* tárlatában kiállították, hol azt bizonyára igen sokan és kegyelettel fogják megtekinteni.

— **Templomünnep a minoritáknál.** A minoriták aradi templomában annak védszentje: Pádai Szent Antal emlékére ma templomünnep volt. Az egyházi szónoklatot *Csák Czirjék dr.* tartományi rendfőnök mondotta, utána pedig fényes misét tartott, mely alatt a kóruson a májusi ájtatosságokban résztvevő hölgyek és urak énekeltek. Délben a rendházban fényes ebéd volt, melyre a rend összes konfrátereit meghívták.

— **Szabadságolások a városnál.** A mai közgyűlésen a következő tisztviselőknek engedélyeztek szabadságidőt: *Institóris Kálmán* főjegyzőnek két havi, *Simon Gábor* t. aljegyzőnek egy havi, *Madarász Antal* alkaptányának két havi, *Petrovits Mihály*nak folytatolagosan három havi, *Babeszku Gyula* rendőr segédtisztnek két havi szabadságot.

— **Hamisított összeférhetlenségi bejelentések.** Megirtuk mai lapunkban, hogy *Kikakker József* kolozsvári kávéház-tulajdonos több erdélyrészi képviselő ellen összeférhetlenséget jelentett be a Ház elnökénél. Ma kiderült, hogy ez a bejelentés hamisítvány. *Kikakker* nevével visszaélt valaki, mikor a bejelentést megcsinálta. Maga a kávéház a lapokból értesült az esetről s mód felett megijedt, mikor olvasta, hogy legjobb vendégei ellen ő tett volna feljelentést. Rögtön telegrafált *Perczel Dezső* képviselőházi elnöknek, közölve vele, hogy a bejelentés hamis, az ő nevével visszaélt annak aláírásánál. Ilyen körülmények közt természetesen a bejelentést megsemmisítették.

— **Jókai ünneplése.** Párisból táviratozzák: *Jókai Mór* fogadására alakult bizottság a költő tisztelőire tegnap este lakomát rendezett a Champs Elysées-n lévő *Cobat-féle* vendéglőben. A lakomán jelen voltak *Claretie, France, Herédia, Lavedan* és *Hervieux* francia írók, továbbá *Lukács Béla* magyar kormánybiztos, *Grünenstein* államtitkár és a magyar kolóniának számos tagja. Jókait nagyon meghatotta

a reá mondott pohárköszöntő, *Lukács Béla* köszönetet mondott azért a szép fogadásért, a melyben Magyarországot a kiállításon részcsitették. Jókai pár nap múlva érkezik haza Párisból. Őt és nejét a budapesti írói és művészi világ ünnepélyesen készül fogadni.

— **Esküvő.** *Bozóky Mátás dr.* aradi kir. törvényszéki aljegyző vasárnap, e hó 10-én kötött házasságot *Vannay Márta* kisasszonnyal, *Vannay Gusztáv* lippai kir. közjegyző leányával. A polgári aktust követő egyházi szertartást *Grósz József dr.* lippai apát plébános végezte. Koszorús leányok voltak: *Vannay Janka, Baróthy Ella, Baróthy Vilma, Hamsea Vaturia* és *Hamsea Olimpia* k. a., vőfélyek: *Csillag Gyula dr.* egyetemi tanár Budapestről, *Talányi Ottó dr.* városi orvos *Kun-Szt.-Márton*, *Mjázovszky Béla dr.* szolgabíró *Lippán, Sárga József* kir. járásbírósi aljegyző.

— **Arczkép-leleplezés Mezőhegyesen.** *Gluzek Gyulának*, a mezőhegyesi állami ménes és gazdasági birtok évekké elelőtt elhunyt igazgatójának arczképét a napokban leplezték le az ottani kaszinó dísztermében. A képet a mezőhegyesi tisztikar festette meg *Vastagh György* festőművésszel, volt igazgatója, a mostani mezőhegyesi modern mintagazdaság voltaképeni megalapítójának emlékére. A leleplezésre, mely nagy ünnepség között folyt le, az elhunyt két fia s apósa, *Niederman Gyula* miniszteri tanácsos is leutazott.

— **A tizezredik vagon.** Nagy ünnepségre készülnek az aradi waggongyárban a 10.000-ik vagon előállítására alkalmából. A nevezetes vagon e héten, szombat estig be lesz fejezve teljesen s vasárnap délelőtt az egész gyári hivatalnoki és munkás személyzet jelenlétében fogják rajta az utolsó kalapács-ütést tenni, mely aktus után az igazgatóság megvendégeli a gyár egész személyzetét.

— **Erzsébet-szobor Lippán.** Királyunk tudvalevőleg f. é. augusztus hó 18-án tölti be tevékeny és áldásos életének hetvenedik esztendejét. Ez alkalomból az idén augusztus 18-át országsszerte a rendesnél jóval nagyobb ünnepséggel fogják megülni. Lippán, mint értesülünk, mozgalom van folyamatban, a melynek az a célja, hogy augusztus 18-án nagyobb szabású népünnepélyt rendezzenek. A népünnepélyen elárúsító bódék lennének felállítva, a melyekben Lippa szép hölgyei árulgatnák a — drága portékát. Az ünnepély tiszta jövedelméből a most már szépen bekerített Erzsébet-téren megdicsőült királynéknak mellszobra lenne felállítandó.

— **Ezerhatszáz nekrológ Munkácsyról.** Az iparművészeti muzeumban levő képeslevelezőlapkiállításban néhány napig érdekes gyűjtemény látható. Ezerhatszáz nekrológból áll a gyűjtemény, a mely mind *Munkácsy Mihály* haláláról szól. *Weigl „Observer“* című vállalata állította össze hírlap kimetszetekből a gyűjteményt, a melyet a magyar nemzeti muzeum rendelt meg. Az összes bel- és külföldi lapok nekrológiáit tartalmazza a gyűjtemény, a mely péntek délig lesz ott látható, a mikor azután átviszik a Nemzeti Muzeumba.

— **A megvesztegetett Krüger.** A burok és angolok között kiütött háboruszkodások kezdetén angol és francia lapokban, de különösen a brüsszeli sajtóban, rejtett célzások láttak napvilágot, melyeknek éle a délafrikai köztársaság főmatadorai ellen irányultak, azzal vádolva őket, hogy meg lettek vesztegetve. A célzások minduntalan világosabbak lettek, míg végre a londoni sajtó, a *Mafeking* és *Spionskop* alatt folyt véres harcok alkalmával kerek kimondotta, hogy *Krüger* elnök és neje, valamint *Joubert* tábornok és transzváli előkelőségek a *Transzváli vasút építésénél* nagyobb összeggel lettek megvesztegetve. E hírekkel szemben *Leyds dr.* a transzváli diplomácia európai ügyésze, erős dementiket hozott fel, és utalt arra a pörre, a melyet a transzváli állam a vasut szindikátusa ellen család miatt

indított; ez a pör — szerinte — bizonyítani fogja, hogy a *Krüger* és a többi bur államférfiak ellen felhozott vád alaptalan, hogy ezeket meg nem vesztegették. Ellenkezőleg a vasut vállalat és annak vezetői, a két párisi *Oppenheim* báró es társai voltak azok, kik a transzváli államot tizenegy és fél millióval megcsalták. Ez ügyben a napokban vette kezdetét Brüsszelben a törvényszéki tárgyalás, mely óriási szenzációt keltett. A vád szerint *Krüger* és neje kapták a legtöbb pénzt a vállalatból. Es pedig az elnök 100.000 frankot, neje 1000 fontot kapott volna. *Krüger* veje 12.500 frankot és 50.000 frank értékű részvényt kapott. A köztársaság elnöke 12.500 frankot készpénzben és 25.000 frankot részvényekben. *Joubert* és neje szintén nagyobb összegeket kaptak. Csak *Leyds dr.* nem részesült adományokban. A szenzációs tárgyalás iránt nagy az érdeklődés.

— **Megrágalmazott tisztviselők.** *Krassó-Szőrénymegye* közigazgatási bizottságának mai ülésében *Sulyok Árpád* főügyész szóvá tette, hogy egy karánsebesi újságban oly cikk jelent meg, mely az ő és a megyei főjegyző eljárását gyanúsítja. Kéri tehát maguk ellen a fegyelmi vizsgálat megindítását és az engedélyt a sajtóper megindítására. *Fialka* alispán kiemelve azt, hogy teljesen meggyőződött arról, hogy a cikk állításai merő rágalom, hogy a támadás olyan egyéntől származik, ki azzal anyagi hasznot vélt elérhetni, fölöslegesnek tartja a vizsgálat megindítását, valamint a sajtóper is. Ha azonban ezt a rágalmozott tisztviselők mégis kívánják, hogy indítványozza, hogy erre az engedély megadassék. *Pogány* főispán, *Radu* püspök és *Szende* képviselő nyilatkozatai után, melyek teljes elégtételt szolgáltatnak a megrágalmazott tisztviselőknek, a bizottság egyhangulag az alispán indítványa értelmében határozott.

— **Az öngyilkos uri asszony.** *Abonyi József* budapesti fogorvos felesége szül. *Zaicsek Coelestina*, a ki — mint megirtuk — az este kerepesi-uti lakásán elvágta a nyakát s ereit, még érintetlenül fekszik a törvényszék orvostani intézet halottas kamarájában. Valószínűleg a bonczolást a család kérelmére mellőzni fogják, s ekkor a holttestet elszállítják a temető halottas házába s holnap délelőtt temetik el.

— **Jókai Párisban.** Párisból táviratozzák, hogy *Loubet* köztársasági elnök ma fogadta *Jókai Mór*t és nejét, a kik hosszabb ideig tartózkodtak az elnöki palotában. — Irodalmi elismerés is érte Jókait. A *Gente des Lettres* irodalmi kör disztagijává választotta.

— **Áthelyezett telekkönyvvezetők.** A m. kir. igazságügyminiszter *Szombathelyi Béla* orosházi kir. járásbírósi segédtelekkönyvvezetőt a *mária-radnai, Török Károly* mária-radnai kir. járásbírósi segédtelekkönyvvezetőt pedig a szászsebesi kir. járásbíróshoz helyezte át.

— **Kauczió-szedelgő kávéház.** Egy új kávéház berendezésén dolgoztak pár hét óta Nagyváradon *Kossuth Lajos-utcai Sándor-féle* házban. A kávéház firmája is kint ragyog már, *Központi kávéház* lett volna. De a kávéház, még mielőtt megszületett volna, már meghalt. Eltűnt a tulajdonosa, *Lusztig Pál*, feleségével együtt. *Lusztig*éknak a *Kert-utczán* volt egy éjjeli „czukrászdá“-juk, voltaképen pedig kártyabarlangjuk. De úgy látszik, nem a legfényesebben jövedelmezett a kis bünbarlang. fogták magukat és hitelben berendezték az új kávéházat. Alkalmaztak főpinczért is, *Stern Sándor* személyében, ki kellő kauczióját átadta leendő főnökének. S a főnök ur itthagya mindent, eltűnt élete párjával s a szegény pinczér pénzével. A rendőség mindenfelé táviratozott letartóztatásuk iránt.

— **Gyujtogató grófné.** Berlinből jelentik, hogy ott ma letartóztatták *Schlieben* grófnét, ki stegliczi villáját pár nap előtt felgyújtotta.

A vizsgálat kiderítette, hogy a grófné azért gyújtotta fel villáját, hogy a biztosítási összeget, 200,000 márkát megkapja.

— **A zenede gyűlése.** Az aradi zenede holnap, csütörtökön délután 5 és fél órakor gyűlést tart a városháza tanácstermében.

— **Felgyújtott erdő.** A Kassa mellett elterülő óriási erdőséget ma ismeretlen tettesek felgyújtották. Az egész környék tüzből áll; féltő, hogy a lángok átcsapnak a városra is. A tűzoltóság tehetetlenül áll a lángtengerrel szemben. Az oltáshoz kirendelték a katonaságot is.

— **Millió adóelengedés.** A pénzügyminiszter ez év elején felhatalmazást kapott az országgyűléstől, hogy a délvidéki megyékben behajthatatlanná vált adóhátralékokat töröltesse. Torontál- és Krassó-Szörény megyékben több mint három millió korona ily adóhátralék van, melyek behajtásába már belefáradtak az összes állami és megyei végrehajtók. A pénzügyminiszter egy tisztviselőjét most Lugosra küldte azzal a megbizással, hogy az adóhátralékokról neki részletes jelentést készítsen. E jelentés fog nyilván alapul szolgálni arra, hogy a miniszter a millió adóhátralékokat egyszerűen elengedje.

— **A hőség Angliában.** Londonból jelentik, hogy Angliában oly óriási hőség uralkodik, hogy az aldershoti katonai gyakorlatok alkalmával 300 ember napszúrás következtében kidőlt. Négy közülök meghalt.

— **Két munkás halála.** A szegedi államfőháza emésztő gödrének tisztítása közben, mint tudósítónk sürgőnyi, nagy szerencsétlenség történt ma. Munkáközben a gépből kicsapódó gőz Rác János munkást annyira megszédítette, hogy az a gödörbe zuhant. A mellette dolgozó Koszup Mihály utána kapott, hogy visszarántsa, de ahelyett, hogy társán segíthetett volna, maga is utána esett. Mikor a két embert kihúzták a gödörből, már meg voltak halva.

— **Délvidéki svábok Párisban.** Érdekes vendégek lesznek a nyár folyamán a párisi kiállításon. Délvidéki németek, a kiknek ősei valamikor francia földön laktak. A délvidéki németek ugyanis a múlt század végén Elsász Lotharingiából vándoroltak Délmagyarországba és dacára, hogy még akad egy-egy nagyapa, a ki beszél francziául (a torontáli Charleville Seltourne községekben), mégis, tudja Isten miként, de elnémetesedtek. A délmagyarországi gazdasági egyeslet tervez egy ilyen párisi kirándulást a mi délvidéki svábainkkal. A társaság szeptember 9-én indul el Budapestről. Eddig már sok *Francia-sváb* jelentkezett a párisi kiállításra.

— **Tizenkét millió egy egyetemnek.** *Kupples S.* és *Brookings R.* new-yorki gazdag gyárosok a washingtoni egyetem részére 12 milliós alapítványt tettek. Ezzel az óriási adományral a washingtoni egyetem a világ első egyetemévé lesz.

— **Pénzhamisítás gyárilag.** Szenzációs elfogatásról érkezett ma távirati jelentés a szegedi csendőrkerületi parancsnoksághoz Karánsebesről. Az ott állomásozó szárnyparancsnok értesítette röviden a kerületi parancsnokságot, hogy letartóztatott három egyént, akik óriási mennyiségben gyártották a hamis pénzt. Bankjegyeket készítettek és azokat rendszeresen eladták jó pénzen gazdag oláh embereknek. Az érdekes elfogatásról a következő tudósításunk szól: Nemrégiben a karánsebesi csendőrszárnyparancsnokság titkos bementés útján arról értesült, hogy Ruszka községben pénzhamisítók tartózkodnak. A jelentés vétele után a csendőrség még azon napon kiutazott Ruszka községbe és megkezdte ott a nyomozást. A csendőrség fáradozása nem maradt eredménytelen. A legelső nyomra a postahivatalban találtak. Ott több hamis tíz forintos bankjegy volt forgalomban. A postamesternő elszámálta, hogy kik jártak a hivatalában, mire ezeket a csendőrség erős megfigyelés alá vette. Föltűnt a csendőrségnek, hogy *Stepaneszku* Péter jómódu gazda házához na-

ponként gyanus egyének járogatnak. Egy napon a csendőrség itt házkutatást tartott és meglepő eredményeket ért el. A gazdálkodónál elrejtve nyolcz ezer korona értékű hamis pénzt találtak. Az összes pénz tíz forintos hamis bankjegyekből állott. Vallatás alá fogták a gazdát, aki beismerte, hogy a hamis pénz az ő tulajdona. Nehány nappal előbb vásárolta azt 2000 jó koronáért *Ikó* Miklós, *Kodoreán* János és *Szefeszku* Simon Ruszka községi lakosoktól, akik rég óta foglalkoznak már hamis pénz készítésével. A csendőrség még aznap letartóztatta a három pénzhamisítót is. Azok eleinte tagadták, hogy pénz csinálásával foglalkoztak volna. Később azonban töredelmes vallomást tettek. Beismerték, hogy hamis tíz forintosokat készítettek és azt olcsón eladták forgalomban levő jó pénzért. A pénzhamisítókát a csendőrök a karánsebes kir. ügyészség börtönébe kísérték.

— **Szerelmi dráma** Miskolcra ma szerelmi dráma történt, a melynek két áldozata van. *Szöke* Ferencz örülden megszeretett egy 18 éves leányt, *Farkas* Erzsébetet, a ki nem akarta viszonzni szerelmét. A legény végső elkészesedésében elvágta a leány nyakát, aztán saját ereit metszette fel. Mindkettőt kórházba szállították, de a reggelt aligha fogják megérni.

— **Kivégzés.** A lemergi lapoknak jelentik Zloczowból, hogy ott ma reggel 5 óra 30 perczkor végezték ki a 34 éves *Daczkow* Hrynkot, a kit egy öreg parasztasszonynak és kiskoru leányának meggyilkolása miatt annak idején kötélfalálra ítélték.

— **Egy színésznő idillje.** *Weimárból* jelentik, hogy ott ma a járásbírósa előtt igen pikáns ügy került tárgyalásra. Egy *Weimárbam* vendégszereplő színésznő, *Vignau* Hypolitot az udvari színház indendánsát pereltebe, aki a vád szerint erkölcsstelen ajánlatokat tett neki. A színésznő a tárgyaláson eladta, hogy az intendás egész nyíltan bevallotta szándékát és rendez voursra invitálta őt. A tárgyalást elnapolták — miután több tanu beidézése vált szükségessé.

— **A gyémánt-nyakék viszontagságai.** A szabadkai rendőrség bünygyi osztálya igen érdekes lopási ügyben tart most vizsgálatot. Az eset részletei a következők: *V. B.* előkelő ur-asszony a múlt héten egy 600 korona értékű gyémánt nyakéket küldött föl budapesti ügyvédjének, hogy azt bizonyos áron értékesítse. Levelt is küldött az ügyvédnek, amelyben megírta, hogy a póstával kis csomagban külön küldte az antik nyakéket. A csomag megérkezett, de az ügyvéd visszaküldte. Megérkezett Szabadkára és kézbesítették is az urasszonynak. Amikor felbontotta, a legnagyobb ámulatára vagy 15—20 drb. különféle értéktelen gyűrűt, láncot, mellűt stb. talált benne. Az esetet azonnal feljelentették a rendőrségnél s a vizsgálat megindult, vajjon a budapesti vagy a szabadkai postán bontották-e fel a kis ékszercsomagot és tették bele ez értéktelen dolgokat. Az a különös a dologban, hogy a csomag lepecsételve és összevarrva kézbesítették a feladónak.

— **Szülés folytatásokban.** Ritka esetről értesít buziási levelezőnk. A krassószörény megyei *Kerkakárolyfalván* egy béres felesége a napokban egy egészséges fiúgyermeknek adott életet. A gyermeket az ötödik napon a szomszédos faluba keresztelőre vitték és mire a boldog keresztesszülő azzal a bizonyos golyánénnivel hazatért, a béresné még egy egészséges fiúval ajándékozta meg, immár hat gyermekkel megáldott urát. Az eset a környéken nem kis feltűnést keltett, a hol most valóságos zarándoklás jár nézni a csodaanyát. Kár, hogy a béresné nem francia földön cselekedhetett meg ezt, a hol tudvalevőleg az ilyen mamát évi díjazással tüntetik ki. Mert hát különösen a francia azt tartja, hogy a nő legnagyobb hazafisága az anyaság.

— **Magyar lovak Afrikában.** *Fiuméből* jelentik, hogy a *Molin* nevű gőzösön ma 500 magyar lovat szállítottak Dél-Afrikába. Hír szerint még 3000 ló vár elszállításra.

— **Reménytelen szerelem áldozata.** Pozsonyban — mint tudósítónk telegrafálja — kinos

feltűnést keltett a város egyik legszebb leányának, a 18 éves *Zsifkovits* Margitnak öngyilkossága. A fiatal leány ma délben számos járólakó szemelattára beugrott a Dunába és daczára a mentési kísérleteknek, a vízbe fult. Az öngyilkosság oka: reménytelen szerelem.

— **Magyar nők ékszere régen.** A Wesselényi-féle összeesküvés tragikus eseményeit rég föltárták a történetirók. De még ismeretlenek, még a levéltárakban rejtőznek azok a naplók, terjedelmes lajstromok, melyek az összeesküvésben részt vett Nadasdyak, Zrinyiek, Frangepánok, Tökölyek, Peröczyak és mások lefoglalt mükinseiről számolnak be. Mérehetetlen az a veszteség, amit a műtörténet veszített az által, hogy e családok arany- és ezüstmüei a bécsi és köröczi pénzverőbe kerültek beolvastvást végett, vagy hozzá nem érő emberek prédájává lettek. Takáts *Sándor* belepillantott most az említett lajstromokba s érdekes adatokat közöl az *Archaeologiai Ertesítő* új számában a konfiskált kincsekről. Különösen érdekes, amit *Tököly* Eva és *Mária* grófkisasszonyok kincseiről ír.

Ugy látszik — írja a magyar főúri asszonyoknak ez időben a drágakövekkel kirakott aranyrózsza volt a legkedvesebb ékszerük. A konfiskált javak közt ugyanis száz és száz kisebb-nagyobb aranyrózsát találhatunk. A nyakszorítók, párták, reszketők, függők, karpereczek stb. majd mind drága kövekkel díszített arany rózsákból állanak. Így például *Tököly* Eva és *Mária* grófkisasszonyoknak 1870-ben lefoglalt ingóságai közt alig van ékszer, melyen egy két aranyrózsza ne volna. Sőt magában álló aranyrózsát is közel ötvenet irtak össze. Nem lesz talán érdektelen, ha ez ékszerek közül néhányat itt feltüntetünk, mert nemcsak ama kor főrangú nőinek izléséhez, hanem egyuttal vagyosságukhoz is világos bizonyítékokat nyújtanak. A két grófkisasszony arany és ezüst ékszereinek sorozata egy pendulum pectorale-nak nevezett arany tárgygyal kezdődik, melyt koronás griffmadár díszített; a koronát 39 rubin, hat gyémánt és öt igaz gyöngy ékesíté. Majd egy nyakszorító (*collare aureum* vulgo holzpont) következik, igaz gyöngyökkel és 54 gyémánttal kirakva. Szent Ilona képe (arany) követi ezt 27 gyémánttal, 11 rubinnal és ugyanannyi igaz gyöngygyel. A magában álló arany rózsákat gyémántok, rubinok és igaz gyöngyök ékesítik. A nyakszorítók (*collare*) között különösen szép lehetett az, mely a leltár szerint gyöngyökkel s kövekkel kirakott aranyrózsákból állott, a rózsák közt négy fehér pegazus, fölül pedig az oroszlánra rohanó Sámson szoborcskéja állott. Egy másik nyakszoriton nagy gyöngyökkel díszített apró aranyrózsák fűződtek egymásba. A párták szintén csupa aranyrózsákból készültek; minden rózsában 5—5 szép nagy gyémánt ragyogott. Két karperecz közül az egyik tizenkettő, a másik hat nagyobb aranyrózsából készült; a rózsák rubinokkal és gyémántokkal voltak kirakva. — A feljegyzett aranyláncok egyike ötven aranyból készült; egy másik huszonkét gyöngygyel kirakott aranyrózsából és ambra csomókból. Egy pár fülönfüggőt huszonnégy rubin, egy másik párt harminczhat gyöngy ékesített. Az egyik arany övet, mely nyolcz színt játszott (nyolcz *diversis coloribus vulgo zománc variegatus* apró lecsüngő aranybílcsek díszítették. A gyöngykoronák szintén aranyrózsákból készültek. A leltár szerint egy ilyen homlokkelet (*frontalium*) tizenhat nagyobb és tizenkilenc kisebb aranyrózsát számláltak meg; mindegyik rózsza közepét drágakövek tartották össze. Külön sorozatot képeznek azok a pompás ékszerek, melyeket a nők a fül mellett a hajba szoktak volt viselni. Az egyik ilyen ékszer *v* rágcakorakalaku volt, fölül tíz gyémánt és z mánczozott aranyrózsza („colore variagata ros ad instar floris confecta”), alul tíz kis virágba tiz kisebb gyémánt ragyogott. Egy másik ugyan czélra használt ékszer félholdat és csillagok ábrázolt, a közöket 28 rubin töltötte ki. Volt ékszerek között több meltü is; az egyik például szivalakot ábrázolt s 45 gyémánt ragyogott rajta; egy másik egy csomó gyémánt álló, kiterjesztett szárnyu turulmadárt ábrázolt, a madár mellét, szárnyait és fejét gyémánt és rubinok díszítették. A gyűrűket felül vagy apró aranyrózsza, vagy gyémántokból alkotó szivalak foglalá be. Ezüst kandelláberek, ezü

kancsók, aztán ezüst kupák („pocula argentea vulgo edgybenjáró“) a meghalt gróf czimerével, kunnak („amphorula vulgo aranyos kannácska“) és csészek zárják be a több ivre terjedő összeírást. Volt a grófkisasszonyok ingóságai között egy ezüst érem is Mátyás király képével, továbbá szép magyar könyvtár. Ez utóbbit azonban nem tartották érdemesnek darabonként összeírni, mivel az értékesebb ruhaneműeket is lefoglalták, ezek is leltárba kerültek. Képzeltjük, milyen értéket képviselhettek a ruhaneműk, mikor az udvari kamara a két grófkisasszony szoknyáinak árából fedezte Likava megszállásának költségeit.

— **Dékánválasztás.** A bécsi egyetem jog- és államtudományi fakultásán ma választották meg az új dékánt *Schegkoromla József* dr. személyében.

— **Tűz a párisi kiállításon.** A boszniai-hercegovinai pavillonban — mint Párisból jelentik — ma délután három órákor tűz ütött ki, melyet azonban a nyomban kivonult tűz-örség elfojtott. A kár jelentéktelen.

— **A női szépség számokban.** Ugy mondják, hogy az izlés különböző s ezért nem lehet egységes mértéket megállapítani a női szépség meghatározására; mégis vannak azonban bizonyos számok és proporciók, amelyek megtalálhatók egy rendes növésű, szép testben. Egy fiziológus így állapította meg most a női szépség feltételeit: A homlokszélesség egyenlő legyen az arczs szélességgel, a kar háromszor olyan hosszú legyen, mint a fej, a végtag pedig négyszer olyan hosszú; a váll szélességének megegyezzen akkorának kell lenni, mint a fej hosszának. A szépség megítélésénél fontos kérdés az, mily arányban áll a test szélessége sulyához. Megszorozzuk a mell bőségét a test hosszával s az így kapott számot elosztjuk 240-el. E számvetés eredményéből megtudjuk, mennyi a test sulya kilogrammokban. Az arcz olyan hosszú legyen, mint az orr, a homlok és a száj együttvéve. A száznak pedig másfélszer olyan hosszúnak kell lenni, mint a szemnek.

— **Véres kardpárbaj** folyt le ma délelőtt a **Toralja-Ujhelyen** *Steinfeld* Jenő nyomdatulajnos és *Totyánszky* Károly gyógyszerész között. Az utóbbi súlyosan megsérült, a párbaj oka összeszólalkozás.

— **Az osztályorsjáték huzása.** Az osztályorsjáték mai huzásán *hetven ezer* koronát a 70950-ik számú és 25000 koronát a 46732-ik számú sorsjegy nyerte.

— **El kell ismernie bárkinek,** hogy nász, születési és egyéb alkalmi ajándékok legjobban *Porter* Vilmos koronás áruházában szerezhetők be. A rengeteg sokoldalú választék és a páratlan jutányos árak régóta közkedvelté teszik a koronás áruházat. Ugyanott kaphatók mindenféle férfi és női divat cikkek, elegáns legyek és meglepő szép ékszer-utánzatok a legfinomabb kivitelben. Vidéki rendelések mintaszertől gondtal eszközöltenek.

— **Magyar név.** *Weisz* Jakab aradi lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel „Fehér“-re változtatta.

— **Katonazene a parkban.** Holnap, Urnapján katonazene sétahangverseny lesz a Baross-parkban.

— **T. üzletfeleink szives tudomására** hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— „Az egészség a legdrágább kincs.“** Ha csak ezt mindig tekintetbe is vennők! Hány ember küzködik élete legnagyobb részében, hogy végső napjait nyugalomban tölthesse. Amde a munkakép- telenséggel rendszerint a test élvezetképtelensége is beáll. Nem volna-e akkor tanácsosabb az egészséggel takarékoskodni, hogy a nyugalom napjaira azt fogékonyképesen és erőteljesen fentarthassuk? Egyszerű és természetes táplálkozási mód az a nem oly nehéz és bizonytalanhoz vezető út. Kezdvé a reggeli kávénál, a melyet a legcélszerűbben úgy készítünk, hogy a bakkávét félíg Kathreiner-féle Kneipp maláta-kávéval vegyítjük. Ez a vegyület számtalan család- ban, mint a kedvelt bakkávé iz és a honi maláta- készítmény egészségi előnyeinek legideálisabb egye- itése kipróbáltott. Rövid megszokás után senki sem fogja ezt a kellemes és izletes kávéitalt nélkül-

lözhetni. Ügyeljünk azonban arra, hogy csakis a valódi Kathreiner-féle Kneipp maláta-kávét az eredeti csomagokban használjuk.

A kisjenői lóverseny és állatkiállítás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 13.

A kisjenői lóverseny és állatkiállítás, melyet folyó 29-én Péter Pál napkor tartanak meg, óriási érdeklődéssel találkozok.

Ez alkalommal nyilvánvaló lesz, mily fon- kon áll Arad-, Csanád-, Hunyad- és Békésme- gyé lötenyésztése, valamint az is, hogy a fiatal nemzedék mennyire érdeklődik a lóverseny- sport iránt.

József főherczeg biztosan elmegy ez alka- lomból Kisjenőre. Ott lesz az egész környék intelligenciája és sokan Aradról, tekintettel arra, hogy délelőtt fél 10 órákor innen kirándulási vonat indul, amely este 10 órákor étkézőkocsi- val ellátva érkezik majd vissza. Így a közön- ség kényelmesen teheti meg az utat.

Figyelmeztetjük az istállotulajdonosokat, hogy a nevezés zárideje e hó 15-én, pénteken este 6 órákor telik le. A nevezések a verseny- titkárhoz *Paikert* Henrikhez Seprösre intézendők.

A kiállítás és lóverseny programja a kö- vetkező:

Indulás Aradról június hó 29-én reggel 9^{1/2} órákor az aradi és csanádi egyesült vas- utak külön vonatával.

Erkezés Kisjenőre június 29-én délelőtti 3¹¹ órákor az aradi és csanádi egyesült vasutak külön vonatával.

Allatkiállítás megnyitása délelőtt 10 órákor az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület elnök- sége által.

József főherczeg ur megtekinti a kiállítást délelőtt 11 órákor.

Nyereménytárgyak kisorsolása az Aradvár- megyei Gazdasági Egyesület kisgazda tagjai részére fél 12 órákor.

A díjak kiosztása déli 12 órákor.

Közebed a kisjenői kaszinói helyiségeiben délutáni fél 1 órákor.

Lóverseny délután 3 és fél órákor.

Versenybál este 9 órákor a kisjenői kaszinó összes termeiben.

Indulás vissza Kisjenő-Erdőhegy vasuti ál- lomásról este 10 órákor az Aradi és Csanádi Egyesült vasutak külön vonatával.

A ki lakásra igényt tart, nemkülönben a közösebéden részt ohajt venni és esetleg koc- silovai részére istállót szükséggel, kéretik egy levelező lap kitöltésével erről az Aradvár- megyei Gazdasági Egyesületet legkésőbbén folyó évi június hó 23-áig értesíteni.

A város közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 13.

Nagy érdeklődés mellett, telt padok előtt folyt le a város mai közgyűlése. A városatyák a villamos világítási társaságnak a várossal kötött szerződés módosítása iránti ajánlata hoz- ta össze ilyen nagy számban. Ezen ügy tárgya- lásáról, melynek eredményeként az ajánlat, a közérdekre való tekintettel, levétetett a napi- rendről, más helyen irunk.

A közgyűlés, melyen *Fabián* László főis- pán elnökölt, többi részében a következőképen folyt le:

A polgármesternek a múlt évről és az el- múlt hóról előterjesztett jelentését olvasatlanul tudomásul vették:

Az országos magyar képzőművészeti tár- sulat átiratára, a *Munkácsi-szobor* alapra 200 koronát szavazott meg a közgyűlés.

Csanádvármegye átiratát, az alkoholizmus ter- jedésének megállítására érdekében a korcsmai hi- telnek korlátozására vonatkozólag, arra való tekintettel, hogy ilyen határozatot már hozott a törvényhatóság, tudomásul vették.

A *Nemzeti Szalon* kérelmére az Aradon rendezett tavaszi tárlat költségéhez 600 koro- nát szavaztak meg.

Ezután tudomásul vették a belügyminisz- ter határozatát, *Csik* János és társai községi tanítóknak a fa-illetmény után fizetendő nyug- díj illeték ügyében.

Következett a belügyminiszter leirata, mely- lyel a közgyűlésnek a *bünnvádi osztály* szer- vezésének tárgyában hozott határozatát jóvá- hagyta.

Nagy Lajos azon kérvényének, hogy a *nyári színház közelében szeszitalok kimérésére és hideg ételek árusítására szolgáló sátor* emel- hessen, helyt adnak, azzal, hogy a jog elnyeré- sére minden alkalommal a Baross-parki kioszk bérlője (ki jelenleg *Nagy* Lajos) bír elsőszéggel. Az engedélyt a város bármikor visszavon- hatja.

Boros Vida kéri, hogy a bódé kijelölésénél legyenek tekintettel arra, hogy az ne legyen a színháznak a középiskolai játéktér felé eső oldalán.

A közgyűlés ilyen értelemben határoz.

A tanács bejelenti, hogy a honvédelmi mi- niszter leirt a *honvéd lovassági laktanya* ügyé- ben. A részletes tervek megállapítására a mi- niszter vegyes bizottsági tárgyalást rendelt el. Ha e tárgyalás eredményét a közgyűlés elfo- gadja, anélkül, hogy a miniszterhez jóváhagyás végett felterjesztendő lenne, hozzá foghatnak az építéshez. Az építkezés a végleges megállá- podas szerint 200.000 forintba kerül, melynek fedezetére, a kamatokkal együtt, 224.000 frt veendő fel. A laktanyaért beveendő bérsösszeg 10.500 frt, melyre a törlesztés keresztül vite- lére 651 korona többletet kell a városnak éven- kint ráfizetnie.

Steiner Jakab indítványozza, hogy halassa el a város az építkezést néhány évre, míg job- bak lesznek a viszonyok.

A közgyűlés a tervet elfogadva az építke- zést elhatározta.

Tudomásul szolgált *Nagyvárad* városának az olasz borvám felemelése tárgyában intézett átirata.

A belügyminiszteriumnak intézvényét, melylyel *Meyer* Frank John által Aradon fel- állítandó gyapotfonó és szövőgyár részére nyuj- tott kedvezmények tárgyában hozott határozat- ot jóváhagyja, tudomásul vették.

Jóváhagyják a tanácsnak a *Maros* evezős együlettel a csolnakház területe és a labdázó hely bérlete iránt kötött szerződésről tett je- lentését.

Ujjonnan emelt épületeik iránt községi adó- mentességet nyertek: *Breitbart* Vilmos, Hof- fenpradl Frigyes, *Manoil* János, *Jóczi* Péterné, *Vesza* Konstantin, *Goldmann* Sámuelné, *Döme* Lajos, *Balázs* Antal, *Molnár* Lajos, *Renyé* Já- nos, *Guba* Ferencz és *Kurilák* István.

Tudomásul vették a közigazgatási bizott- ság értesítését *Bérczy* Alajos városi kamarás- nak állásába történt visszahelyezéséről.

A belügyminiszter a *vásári illeték és hely- pénzszedés* iránt alkotott díjszabást, némi mó- dosítással, jóváhagyta. Tudomásul szolgált.

Lebovits Samuné kérvényére a *Tyuk*-utca nevének *Könyök*-utczára való átváltoztatását engedélyezték.

Némi vitát idézett elő *Hertzl* Bernát és ér- dektársainak a volt *Mittelman* szeszgyárnak a város által leendő megvételre vonatkozó aján- lata. A tulajdonosok 110.000 koronáért adnak el az ingatlant a városnak. A vételár akár kész- pénzben, akár 1901-től számított 15 év alatt évi, vagy félelvi részletekben fizetendő 4 és fél százalék kamat mellett. Ezzel szemben a tel- ken és épületeken kívül a város tulajdonába megy át, a gépeket leszámítva, a gyár minden tartozéka. A tanács pártolólág terjeszti elő az ajánlatot s javasolja, hogy a megvétel fogana- totítására küldjön ki a közgyűlés bizottságot.

Steiner Jakab ajánlja, hogy vegyék le az ügyet a napirendről. Szerinte nem hoz az in- gatlan annyi jövedelmet, hogy a vételár kama- tát fedezné.

Domonkos Lajos határozott nyereséget lát a város részére abban, ha a vételbe belemegy. A kiküldött bizottság pedig szem előtt fogja a város érdekeit tartani s így semmi aggodá- lomra nincs ok.

A közgyűlés a tanács javaslatát elfogadva, elhatározta a gyár megvételét.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A Vásonkeőy-pör vége.** Már több, mint egy évtizede folyik az a szenzációs bűnpör, a mely akkor indult meg, a mikor Vásonkeőy Imre a dugszdag fiatal földesur öngyilkossá lett. Halála után Brunkala Lászlóné, szül. Oszvald Ilona, a ki a fiatal gavallérnak legénykorában jó ismerőse volt, Vásonkeőy özvegyének azóta szintén elhalt Eberling Amáliának egy 15000 és egy 5000 frtos váltót mutatott be kifizetés végett. Eberling Amália a váltókat hamisnak nyilvánította és büntető feljelentést tett nemcsak Brunkaláné, de Kégly József ügyvéd és Spiegel Bernát ügynök ellen is. Mikor az ügy végtárgyalásra került, a bűnpörben egymást érték a szenzációs fordulatok és végre is a törvényszék mind a három vádlottat felmentette. Így ítélt később a kir. tábla is. Annál nagyobb feltűnést keltett, a mikor a kuria mindkét alsóbíróaság ítéletét megváltoztatva Brunkalánét három évi, Spiegel Bernátot harmadfélévi fogsággal sújtotta okirathamisítás miatt. Az elítéltek nevében a védők perújításért folyamodtak azon az alapon, hogy új bizonyítékokkal igazolják a két váltó igaz voltát. Erre a bünyvizsgálatot újra felveték s miután az két éven át folyt, az ügyészség azzal az indítvánnyal járult a törvényszék elé, hogy nem látja helyét újabb végtárgyalásnak és maradjon hatályban a kuria sújtó ítélete. A törvényszék e szerint határozott, hasonlóképen a tábla is. A perújítási kérvényt ma tárgyalta a kir. kuria harmadik büntető tanácsa, zárt ülésben, Selley Sándor elnöklété mellett, Szeiffert Ede báró előadásában és a kérvényt szintén visszautasította. Ezzel a régóta húzódó Vásonkeőy pör véget ért.

KÜLÖNFÉLÉK.

□ **Régi pénz a földben.** Singler községben egy földmives két ezüstpénzzel telt kőedényt talált a minap a föld mélyében. A pénz, mint hozzáértők megállapították, a XVI-ik századból, nagyobbrészt 1596-ból való s egytől-egyig magyar eredetű.

□ **Uj aranytelep.** Japánban, Formoza északkeleti részén dus aranytelepet találtak. Az idegenek betódulásától félve, a leletet eddig titokban tartották a japánok s a bányászathoz szükséges modern gépeket is egész csendben szállították oda. Most azonban a titok nyilvánosságra jutott s a kormány külön intézkedéseket szándékozik tenni az idegenek betódulása ellen.

□ **A marosvásárhelyi Homérosz.** Érdekes poétáról emlékezik meg Szinnyei József a Magyar írók élete és munkái című művének most megjelent új füzetében. Egy világtalan emberről van szó, ki valóságos troubadourja volt a maroszeiki népnek az ötvenes-hatvanas években. Ezt olvassuk róla Szinnyei munkájában:

László (vak Laczi), a marosvásárhelyi Homér. Minden országos vagy hetivásár napján ott ül, írja Réthy, a születésétől fogva világtalan dalnok Marosvásárhelyt egy utcasarkon. hova leánykája vezeti, kezében a harmonikája, s dalol keserves, bánatos dalokat, melyeket másoktól hallott s átalakított; de teremtett maga is dalokat; a székely asszonyok odagyűlnek L. köré, elsírdogálnak e bus melodiákon, aztán adnak egy-egy krajczárt. A melyeknek valami bánata van, éneket mondat reá Lászlóval. László a maroszeiki nép troubadourja. Ó nem gondolkozik, bármely tárgyra rögtön kezdi a dalt. Felesége is született vak és egy más utcasarkon kéreget. Egy románzát közli Réthy Lajos a Korunkban és utána a M. Sajtó 1865. 20-ik száma.

□ **uriási gyár.** Krupp mostani világhírű vasöntödéjében 1832-ben még csak kilencz munkás dolgozott, míg a mult év január elsején a gyár vezető-lajstromaiban már 41.750 alkalmazott volt bejegyezve. Ezek közül 25.000 hivatalnok, a többi munkás. A gyár évenként egy millió tonna kősznet fogyaszt.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

— **Fizetesképtelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetesképtelenségeket jelenti: Puchinger József, Budapest. — Grosz Armin, Csanád-Palota. — Chichió N. B. Zágráb. — Kóvágo Sándor, Gyöngyös. — Reskovits Agost, Eger. — Albrecht Károly, Zimony. — Pibernék Ferencz, Fiume. — Friedmann Bernát, Csernátfalva.

Budapesti áru és értéktőzdsé.

— **Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.** — Budapest, június 13.

Délitőzdsé. Buzakinálat kielégítő, vételkedv korlátolt. Lanyha irányzat mellett 11.00 métermázsza került forgalomba, 10 fillérig olcsóbb árakon. Egyéb gabonane-műek közül tengeri ártartó, rozs nyugodt, zab gyöngé. árpa forgalom nélkül. Időjárás szép és meleg.

Zárul 12 órákor:

Buza júniusra	7.15—7.20
Buza októberre	7.76—7.77
Rozs októberre	6.80—6.81
Zab októberre	5.12—5.13
Tengeri júliusra	5.63—5.64
Tengeri 1901. májusra	4.86—4.87
Repce augusztusra	12.75—12.80

Zárul 4 órákor:

Buza júniusra	7.69—7.70
Buza októberre	6.72—6.73
Rozs októberre	5.63—5.64
Tengeri júliusra	5.14—5.16
Tengeri 1901. májusra	—
Repce augusztusra	—

Zárul 4 órákor

korona	
Osztrák hitelrészvény	710 10
Magyar hitelrészvény	717 25
Leszámítolbank részvény	480.—
Rima-Murányi vasmű részvény	566.—
Oztrák-magyar államvasuti részvény	665 75
Közuti vasut	624.—
Városi villamos vasut részvény	316.—

S z e s z ű z l e t.

— Junius 13. —

Mal jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül per 100 liter % beleértve 70 korona fogyasztási adót Száritott moslék 11 korona métermázsánként

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Junius 13. —

Magyar elsőrendű: Óreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 92.—94.— fillig. Óreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 96.—98.— fillig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 96.—98.— fillig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 96.—98.— fillig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban — fillig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban — fillig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillig. Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 96.—98.— fillig. Közép páronként 240—280 kilogramm sulyban 94.—96.— fillig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 92.—94.— fillig. Megjegyzés: A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillerekben értendő. Szokásszerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vetetik irányadóknak. Sertéslétszám: Junius hó 10-én volt készlet 42944 darab, junius hó 11-én főlhajatott 373 darab, junius hó 11-én elszállított 466 darab, junius hó 12-én maradt készletben 42851 darab. Üzlet: Lanyha.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzdsén.

Budapest, 1900 június 13.

Magyar aranyárjádék 4%	96.65
Magyar koronaárjádék 4%	91.40
Magyar arany 1/2%	100.50
Magyar ezüst 4 1/2%	99.60
Magyar keleti vasut	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.—
Magyar italmegváltási kötvény	98.35
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	153.50
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	138.75
Oztrák papírjárjádék	97.65
Oztrák járjádék ezüst	97.50

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL

Budapest felé indul:

Nagyváradra reggel	5.10
Gyorsvonat reggel	8.18
Személyvonat d. e.	11.20
Szm. sz. tv. délután	3.56
Gyorsvonat délután	4.21
Személyvonat este	9.35

Erdély felé:

Személyvonat reggel	6.35
Gyorsvonat délután	12.11
Soborsiníg délután	2.04
Személyvonat d. u.	4.30
Radnái este	6.35
Gyorsvonat este	7.18

Temesvár felé:

Személyvonat reggel	6.20
Személyvonat d. e.	11.56
Vegyesvonat délután	5.—

Szeged felé:

Vegyesvonat reggel	6.45
Személyvonat délután	4.25

Brád felé:

Személyvonat reggel	6.25
Vegyesvonat d. u.	12.06
Borossbeség szv. du.	5.20

ARADRA

Budapest felől érkezik:

Személyvonat reggel	6.05
Szm. sz. tv. reggel	9.10
Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat este	7.11
Szm. Szoinokról este	8.48

Erdély felől:

Soborsinról reggel	6.59
Személyvonat d. e.	10.50
Radnáról délután	2.36
Gyorsvonat délután	4.06
Személyvonat este	6.57
Gyorsvonat délelőtt	8.08

Temesvár felől:

Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. u.	3.44
Személyvonat éjjel	10.55

Szeged felől:

Személyvonat reggel	8.53
Vegyesvonat este	6.50

Brád felől:

Borossbeség szv. reg.	8.05
Vegyesvonat d. e.	11.—
Személyvonat este	7.—

IDEGENEK ARADON.

— Junius 13. —

Fehér Kereszt szálloda. Geiger Armin utazó Bécs. — Dr. Hubay Pál ügyvéd Kisjenő. — Bany IgnácZ bérlő Mezőhegyes. — Rónai Bernát utazó Budapest. — Weisz Mihály utazó Budapest. — Roth Béla utazó Reichenberg. — Steiner Armin utazó Budapest. — Lipowits Lajos utazó Budapest. — John Miksa utazó Bécs. — Kolman Jenő kereskedő Zágráb. — Kauders Gottlieb utazó Bécs. — Meyer Rezső utazó Bécs. — Lang Samuel utazó Budweis. — Weigl Henrik utazó Budapest.

Vass szálloda. Kis Lajos utazó Budapest.

Gaspar Ferencz utazó Bécs. — Bienenstok Sándor kereskedő Zám. — Molnár Sándor magánzó Kecskemét. — Juhász Antal utazó Budapest. — Bárd Vazmer Antal nagybirtokos Simánd. — Fein Márk utazó Bécs. — Reichenfeld N. utazó Bécs. — Kohn Lajos utazó Budapest. — Hász Lajos magánzó Budapest.

Központi szálloda. Fodor Zsigmond mérnök

Arad. — Dobay Károly áldozár D.-Pöldvár. — Rücklander Pál utazó Budapest. — Holzer Miksa utazó Budapest. — Roos Armin utazó Budapest. — Bleyer Armin tisztviselő Gurahoncz. — Vogel József utazó Budapest.

Értesítés.

Tisztelettel ajánlom a nagyérdemű közönség és t. vendégeim szives figyelmébe

MÜTERMEMBEN

a legnagyobb gonddal és izléssel készülő

külöféle fényképeimet

mint legkedvesebb alkalmi ajándékot, u. platin, brom, brom-platin, albumin, mat és fényes cellulod stb. papirokon kis képtől egész életnagyságig. Olaj, aquarell-pastell-festményeimet.

Utólérhetlen művészies nagyításokat a kedvességéről elősmert gyermek pillanatfölvételeimet stb.

Üzletáthelyezés miatt mélyen leszártott árak:

- 1 életnagyságu nagyított mellkép 30 koron
- 6 darab mignon-fénykép . . . . . 4 koron
- 6 darab vizit-fénykép . . . . . 6 koron

minden más nagyságnál az eddiginél sokkal előnyösebb árak.

Szives megrendeléseket mielőbb kérek.

Tisztelettel:

KLAPOK ALAJÓ

fényképész. Templom-utca, Minor palota. Bejártat a m. kir. posta mell

CSARNOK.

Plátó, a házibarát

Irta: **Tábori Róbert.**

I.

AZ Elyseumba csak ebéd után érkeznek a vendégek, mivelhogy a köziedekedés a földdel még mindig csak viczinális, ellentétben a pokollal, hova már expedíciós expedícióval is lehet eljutni. Fekete bőrcsizmókat szűrcsölgötve ültek együtt a mult éjjel a nyseumban egynevezett görög asztalnál: Heraklitos, a bus filozóf az ő ellenlábasa, a mindig vigkedvű Demokritos és a kit az athéneket elneveztek isteni bölcsnek, a magasztos és mély érzésű Plátó.

A két első az erkölcsök hanyatlásáról értekezett, mialatt Plátó a lapokat böngészte. Tükörképben bevalljuk, hogy előszeretettel olvasta a híradásokat, Zeuszra mondom, nem a pütrékia kedvéért, hanem bizonyos veleszületett és soha meg nem szűnő naivságból.

Egyszerre csak elpirult és ragyogó szemekkel nézett föl, mintha nagyon kellemesen érintette volna valami. A bus filozóf saszeme meglepetten észrevette a színváltozást.

— Mi van abban az újságban? — kérdezte.

— Szinte röstellmem bevallani: az én rendszerem diadalát hirdeti, — válaszolt szerényedve az athéni.

— Hogyan? — hát már odáig jutottak az emberek? — sajnálkozott tréfás mókával Demokritos — szegények!

Heraklitos az újság után nyult és előbb a címérkéket nézte, aztán sorban a tárczákat, a hírek entrefiléket, meg a napi híreket: Plátó csőszességének seholy semmi nyoma. Végre az első oldalon rátalált egy petit betűs kishírtésre, a mely így hangzott:

Lehetséges-e tiszta és önzetlen barátság férfi és nő között? Ezt a kérdést vitattuk a társasággal. Ó tagadta, én meg azt állítottam, hogy igen is lehetséges. Szeretném úgy mellel, hogy biztosan megtudni azt is, ha vajjon az értelem, a mit plátói szerelemnek neveznek, a földön való-e? Szép vagyok, fiatal és szerelmes, most, hogy fürdőre megyek, szívesen érintkeznék ott naponta egy olyan férfival, ki beéri a barátságommal s nem követel ennél többet. Vajjon található-e ilyen? Ha igen, jelentkezétek kiadóhivatalnál Plátó jelige alatt.

— Nos, mit szoltok hozzá? — kérdezte az athéni bölcs.

— Én azt hiszem, hogy valami kalandos nem egészen fiatal hölgyecskét rejteget a házban. — Ugyanaz, — válaszolt Demokritos. — Én időmben az emberek soha sem mentek ki ilyesmire. Mert a mely asszony már eddig kaczerkodik, Plátó fiam, tul van a veszettség koron.

— S te Heraklitos, mi a te véleményed? — Ugyanaz, a mi Demokritosé, azzal a külsőséggel csupán, hogy én nem kalandornőt akarok, hanem egy szerencsétlen és elhagyatott asszonyt, a ki nagyon rászorulna, hogy megvigasztalják.

— Valóban azt hiszed? — kérdezte ma az athéni elmerengve Plátó.

— Mondok neked valamit: annyit beszéltem már neked a rendszeréről, hogy szeretnék egyszer kipróbálva látni. Itt van a legjobb mód. Ha csakugyan olyan nőről van szó, mint Heraklitos sejt — én nem értek hozzá, az Aspásia és Lais, a kikkel dolgom akad, a sem szorultak a te rendszered vigasztalására — ha csakugyan egy boldogtalan, megérett és csak barátság után sóvárgó asszony irta ezeket a sorokat, akkor menj el és vedd ki rajta a plátói szerelem csodavaráját. Szeretném, ha volna már egyszer egy ember, a ki sikered, mert közöttünk mondva, nagy dolgokat tartalmaz . . . De azért ne neheztelj, ugyan nem hiszek rendszerben, épp oly pesszimista, mint az őszinte barátságban nő és férfi között, de szívesen engedem magamat győztetni, ha te azzal a szép, szellemes és asszonykával naponta vagy együtt álló nő napig és nem is esik meg semmi bajod.

— Az athéni bölcs felállott és szelid hangjával, a mely olyan volt, mint a csobogó patak

andalító muzsikája, így szólt:

— Megteszem a te kedvéért, Demokritos, hogy megkísérlem ezt a kalandot. Biztos vagyok abban, hogy meggyőzlek. Mert az én rendszerem csalhatatlan, ha olyan tiszta, fehér lelkekről van szó, a minő e sorokban is megszólal. Elmegyek azonnal és nem is viszek magammal utra más fegyvert, mint könyvemet, a mely az isteni szerelemről szól.

II.

A tátráligei fürdőben napok óta egyébről sem beszélnek, mint arról a dúsgazdag idegenről, a ki akkor érkezett oda, mikor a szezon már csúcspontján volt. Kibérelte a fürdőszállóda egész első emeletét, fogatott tartott és a cselédséget exotikus liberában járatta. Azt rebesgették róla, hogy egy Balkán-államnak szuverén fejedelme, de nem tudták, melyiknek. A cselédségből sem lehetett semmit kivenni, mert az csak görögül beszélt, még pedig, csodák csodája nem is a mai elfajult dialektusban, hanem tiszta jóni tájszóval, a minő volt Homeros nyelve.

Volt mégis valaki a fürdőben, a ki felvilágosított adhatott volna az idegenről. Egy dúsgazdag budapesti bankárnak a felesége, a kivel naponta együtt volt az exotikus vendég. Maga a bankár mutatta be a nejenek és kérte, hogy szórakoztassa, a mennyire tőle telik. Az asszonyka pedig szószerint vette az utasítást, bejárta az idegen társaságában a környékbeli hegyeket, megnézték együtt a vizesest és a table d'hótenét is mindig egymásmellé kerültek, úgy hogy sugás-bugás támadt ebből az intimitásból.

Pedig egészben véve nagyon ártalmatlanul viselkedtek, még csak nem is flirteltek. Mindig magukkal vitték a könyveket, azokból olvasnak föl egymásnak és közben óráhosszat eldisputáltak valami szubtilis érzelmi kérdés fölött.

De a fürdőbeliek, különösen pedig az asszonyok, mégis csak csóválták fejcskéiket. S ha délutánonkint egybekerültek a kávéházba, nagy gondot okozott nekik ez a különös viszony, a mely úgy tett, mintha nem volna semmi rejtve, semmi leplezni valója.

— Meglássátok, ennek sehogy sem lesz jó vége, — mondta egy napon a szép Véray Klára, egy pikáns barna özvegy, a ki nevezetesen arról, hogy bomlott a pszikológiáért. Addig-addig járnak a hegyek közé, míg egyszer csak mégis otthon felejtik a könyveket és akkor . . . én már előre mosom a kezemet!

— De hát miről is beszélgetnek mindig? — kérdezte Darnay Emmy, egy halványszóke fiatal leány, akinek nagy kékszemei olyanok voltak mint egy tengerszem; rejtelmese és őrülte.

— No;? és . . . az egész társaság szenzációra éhesen összedugta a fejét.

— Semmit nos, semmi és, semmit olyant a mit másutt is meg nem beszélhetek volna. Arról volt szó közöttük, hogy lehetséges-e az önzetlen barátság férfi és nő között? Soha nem láttam még olyan tökéletes harmóniát két emberi lény között. Szinte tullicizáltak egymáson az érvekkel, a miket fölhoztak a mellett, hogy igenis lehetséges. Különösen a férfiú körmondattal, a mik olyanok voltak mint a csiszolt damaszki penge; szinte ragyogtak az érzes hidegségtől.

— S az asszony?

— Csak ritkán szolt közbe, de ilyenkor ugyan hasonlított a hangja a halk sóhajtáshoz, a mit tavaszi éjszakákon hallunk a hegyek közt, mikor már olvadozni kezd a hó.

— Tehát olvadó félben van?

— Azt nem mondom. Sőt nekem úgy tetszett, mintha az asszony volna az erősebb. Egyszer mondott valamit, a mit különösen megjegyeztem: „A világ csufot üz az ugynevezett házibarátokból. Pedig nincs igazsága. Ha minden férfiú és minden nő úgy értelmezné a barátságot, mint mi ketten, akkor csakhamar boldogoknak éreznék magukat a férjek, ha a házi barátok intézménye meghonosodna, minden háztartásban.”

— S ezt komolyan mondta?

— A lehető legkomolyabban, sőt minden maliczia nélkül.

— Istenem, hogy még ilyen emberek is

vannak a mai korban! — sóhajtott ábrándosan a szóke Emmy.

— S tudják-e, hogy mi lesz ennek a vége? — szólt jónői hangon Vérayné, — az, hogy egy napon a könyvekkel együtt otthon felejtik a platonikus elveket is. S azon a napon mi hiába várjuk ebédhez a szerelmes párt, mert kettővel több ember lesz a világon, a ki Velenczében a Szent-Márk-téren éteti a galambokat.

— Szégyelje magát! — duzzogott a Darnay leány, de meglátszott a csintalan mosolygásán, hogy nem haragszik igazán ezért a kihohanásért.

(Vége következik.)

NAPIREND.

Június 14. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Urnapja. — Protestáns naptár: Urnapja. — Görög-keleti naptár (június 1.): Judás. — A nap kél 3 óra 47 perczkor, nyugszik 7 óra 41 perczkor. — A hold kél 8 óra 48 perczkor, nyugszik 5 óra 1 perczkor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 764.1 milliméter, délután 2 órakor 763.2 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 16.2, délután 2 órakor C° + 24.0. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 3. délután 2 órakor EN. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor félderült, délután 2 órakor félderült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, meleg, zivatarok.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület. 1-ső emelet) nyitva van mindennap delelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn délután 4–5, pénteken délután 4–5 és szombaton delelőtt 11–12 óráig. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Június 14. Az aradi kir. főgymnasium, állami főreáliskola és állami tanítóképző intézet ifjúságának tornaversenye délután 4 órakor (Waggongyár mellett).

Június 17. Az országos szőlőültetvénytelep részvénytársaság közgyűlése delelőtt 10 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak gyűlésterme). — A csanádmezei gazdasági egyesület gyűlése delelőtt 10 órakor Battonyán.

— Kuvin hegyköziség közgyűlése delelőtt 9 órakor.

Június 18. Kőrjegyzőválasztás Krokán.

Június 19. Körösválasztás Kls-Peregen.

Június 21. Aradmegye rendkívüli közgyűlése delelőtt 9 órakor.

Június 29. Lóverseny Kisjendrőn.

Aradi nyári szinkör.

Csütörtökön, 1900. évi június hó 14-én:

Délután 3½ órakor, fél árakkal:

SELYY ROGÉ

villamos ballettánczosnó mutatványai.

EZT MEGELŐZI:

A próbaházasság.

Vig színmű a fővárosi életből 3 felvonásban, dalokkal és tánczzal. Irta: Gerő Károly.

SZEMÉLYEK:

Szikora	Fenyéri Mór.	Zsuzsánna . .	Bácsné.
Rozália, neje	Tolnainé.	Patonai	Ereczkövy K.
Kanóc Gyuri	Gáthy K.	Czira Klári . .	Kalocsa R.
Kanóczi Biri . .	Harmath J.	Sági Juicsa . .	Turi M.
Bokor Berczi László Gy.		Rákóczi	Nyilassi M.
Bokor István	Bács Károly.	Egy dada . .	Szabó L.

Kezdeté 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendes árakkal:

A görög rabszolga.

Nagy operette 3 felvonásban. Irta: Owen Hall. Fordította: Makai Emil és Pásztor Árpád. Zenéjét szerette: Sydney.

SZEMÉLYEK:

Antonia	Körösi G.	Licina	Turi M.
Iris	Felhő Rózi.	Silvius	Gathaj K.
Marcus	Fenyéri Mór.	Manlius	Hajnai D.
Helfodoros	Andorffy P.	Lolius	Szadai F.
Aspasia	Rédei Sz.	Corius	Czakó V.
Archias	Boda F.	Melanopis	Tolnainé.
Diomed	Ereczkövy K.	Constans	Acs Mihály.

Az első felvonás után:

SELYY ROGÉ

villamos ballettánczosnó mutatványai.

Kezdeté 8 órakor.

Fontos minden jó háziasszonynak!

Minták minden czikkból ingyen és bérmentve!

BRAUN N. A.

Minták minden czikkból ingyen és bérmentve!

Fontos az igen t. gazdaközönségnek.

Kizárólag

festék és fénymázak raktárai

József főherceg-ut 12. szám. ARADON. Fiók: Forray-utca 2/b. szám.

Helyi és megyei telefon 387.

Készpénzfizetéseknél 2% engedmény! olcsó árakból.

Legolcsóbb bevásárlási forrása: Csakis elsőrendű kül- és belföldi padló- és kocsifényező-mázaknak, ecsetek, bronzok, fedőlemezek, Carbolin, színes kátrány, kékkő, indiai hárs, stbnek. — Schramm Christóf-féle valódi borostyán padlófénymáz és Linoleum padlózománcz valódi „vaslovag” jeggyel egy doboz 90 kr. BRAUN N. A.-féle (amerikai) „Villámpadlózománcz” kizárólagos főraktára és szétküldési helye. — Ezen padozat és butor fénylakk 5 év óta van forgalomban és óriási kedveltségét annak elterjedése és keresettsége a legjobban igazolja. Főbb tulajdonságai: tükörfényessége és simasága, szagtalan és mosható, azonfelül rögtöni száradása és könnyű kezelési módja. — Mert bádogtartányokban van, felesleges festés előtt átüríteni. Szállítása veszélytelen és olcsó. — Egy teljes kilót tartalmazó doboz 90 kr. 3 színben kapható.

Vidékre díjtalan csomagolás!

Tanulók

heti fizetéssel
felvétetnek

az

aradi nyomda rész-
vénytársaság

könyvnyomdájában

és

könyvkötészetében.

Iglófürdő

Klimatikus gyógyhely, vizgyógyintézet.

Nyáraló telep.

Vasúti állomás Igló. (Kassa-Oderbergi vasút) Szepesmegyében, 580 méter magasságban a tenger színe felett, nagy kiterjedésű fenyvesek közepette, pompás sétányokkal. Tükör-, kád- és fenyőfürdők. Villanyos massage. Kiválóan alkalmas gyógyhely ideggyengeség, légzőszervek bántalmában szenvedőknek, ndulók részére.

Jó konyha, mérsékelt árak, szögorsó, olvasó-terem, Lawn-Tennis. Fürdővad május 15-től szeptember végeig. Elő- és utóoldányban tetemes árleengedés. — Fürdőorvos: Dr. Neubauer Lajos. — Posta és távirat-állomás helyben. Utazás Budapest—Kassa—Igló vagy Budapest—Rutka—Igló. Prospektusokkal szolgál.

1404

a fürdőigazgatóság Iglófürdő.

14044—1900. sz.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa ezen-
nel közhírré teszi, hogy az 1898. évi
II. t.-cz. értelmében felmerülhető ha-

tósági intézkedések megtételére, az esetleges panaszok felvételére, a kihágások megtorlására, nemkülönben a 100 koronát meg nem haladó kártérítési igényeknek I-ső fokban leendő megítélése és elbírálására Arad város és határa területén ítélkezési joggal Joó Béla rendőrségi alkapitány, községi bíró rendeltetett ki.

Arad, 1900. évi május hó 9.

A városi tanács.

VASASFÜRDŐ

TENKE

2004 (Biharmegyében), vasúti állomás.

Fővilágosítást díjtalanul ad a fürdő igazgatósága.

Chronométer és mű-órás.

Egry L. és Társa

chronométer és mű-órás. Látszerész (Optiker.)

ARAD, Szabadság-tér 19. szám.

(Rosenblüh H. és Társa divatáru-üzlet mellett.)

Mindennemű órák. — Látszerészeti (opticker) cikkek.

Dusan berendezett

Schweiczi zsebóra-raktár

arany, ezüst, ezüst-tula, nickel és aczél órákban. Különlegességek: chronométer, chronográf, negyed- és percz-ütő és ébresztő (vecker) zseborák, hordozható éjjeli-óri ellenőr (Wächter) órák.

A legújabb mintázatu fali-, inga- és álló-órák (egy évben egyszeri felhuzattal), ugyszintén mindennemű disz, utazó irodai és ébresztő órák. Valamint torony, kastély laktanya, gyárak és telepek központi óráknak berendezését és azoknak javítását jótállással eszközöljük. — Tervek és költségvetések kívánatra bérmentesen.

Nálunk beszerzett, avagy javított órákért 3 évi jótállással kezeskedünk!?!

* EGRY L. ÉS TÁRSA. *

Orrcsüptetők

arany, ezüst, doublé, aluminium, teknősbéka, nickel, száru, kaucsuk foglalattal, valamint a legújabb rendszerű foglalat nélküli orrcsüptetők. Ugyszintén szemüvegek, (pápaszem), monokli, teknősbéka lordnyettek, minden minőségbeni nagy raktár, barométer, higrométer, ternométer minden formában és minőségben. Rendkívüli pontosságú orvosi hőmérők fürdőhőmérő, sűrűségmérő, tej, ecet, lug, fagyalt és minden más folyadék méréje.

Hitelesített szeszmérők, bor, must, pálinka-mérők, stb.

Javításokat pontosan eszközölünk, meg-
lepő olcsó árak mellett.

EGRY L. és TÁRSA

chronométer és mű-órás Látszerész (Optiker.)

Arad, Szabadság-tér 19. szám. — (Rosenblüh H. és társa divatáru-üzlete mellett.)

— Vidéki megrendeléseket postafordultával eszközölünk. —

Látszerész (optikus.)

Rosenblüh K. és Társa

Arad, Szabadság-tér 19. sz.

**Nyári idényre ajánljuk re-
mek választékainkat:**

Könnyű ruhakelmékből. * * *

*Most divatos angol vásznakból
minden színben. * * * * **

*Pompás batistok, cretonok és
zephyrekből. * * * * **

*Napernyők és fürdőruhákból még
a régi olcsó árakat számítva. **

Arad szab. kir. város kap. hivatalától.

1900.

Hirdetmény.

A f. évi április hó 30-ikán megá-
llapított veszettségi eset óta újabb
veszettség Arad város területén elő-
nem fordulván a 6030—1900 kh. sz.
alatti végzésemet melylyel a kutyáknak
40 napon át kötve tartása vagy száj-
kosárral ellátása lett elrendelve ha-
lyon kívül helyezem.

Arad. 1900. június hó 12.

Sarlot,
főkapitány.

Magy. kir. államvasutak.

1900. június 14.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igaz-
gatósága nyilvános ajánlati tárgyalást
hirdet a Károlyváros állomáson előállít-
andó felvételi épület létesítéséhez szük-
sleges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egység-
rajzok, a szerződési tervezet az
ajánlati minta, a pályázati feltételek,
valamint a munkák végrehajtásához
kötött feltételek Budapesten a magyar
királyi államvasutak igazgatósága ma-
gasépitményi ügyosztályában VI. Teréz-
körút 56. szám III. emelet 14. szám)
és Zágrábot az üzletvezetőség palya-
mentartási osztályában a hivatalos órák
 alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1900. évi
június hó 16-án déli 12 óráig nyújtán-
dok be aláírott igazgatóság építési
osztályánál VI. Teréz körút 56 szám
emelet 10 ajtó.)

Az ajánlatok egy koronás az aján-
latok mellékletei ivenként 30 filléres
díjvallyal ellátva, lepecsételve és követ-
ező felirattal nyújtandók be.

„Ajánlat a Károlyvárosi felvételi
épület létesítésére.”

Csak az összes munkákra tett aján-
latok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző
napon vagyis 1900. évi június hó 15-én
déli 12 óráig 6000. azaz hatezer korona
bátépítési teendő le a magyar királyi
államv. főpénztáránál (VI. Andrassy-ut
10 szám földszint) akár készpénzben,
akár állami letétekre alkalmas értékpá-
pirokban.

A bántépénzről szóló letétjegy az
ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett
árfolyam szerint számítatnak, de név-
közben felül számításba nem vétetnek.
Csak idejekorán beérkezett írásbeli
ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás
okmányául.

Posta útján beküldött ajánlatok és
bátépítési teendő térli vevénynyel adandók

Budapest 1900. évi május hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjazunk.)

Csipkefüggöny tisztító gyár.

Alapított 1858 évben.

Müller J. és Fia

mű-selyemfestő és vegytisztító gyára ARADON.

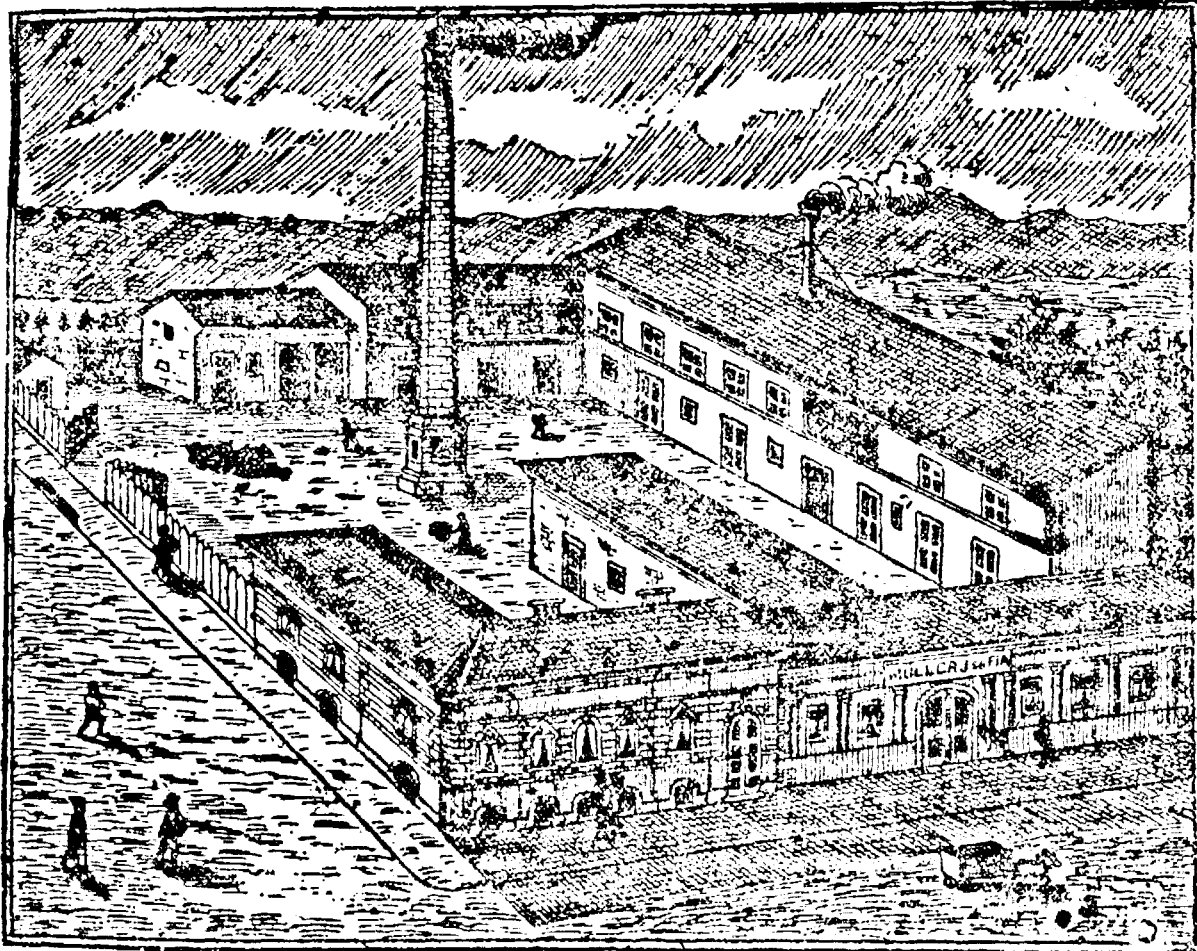
Fő-üzlet: Andrassy-tér 20. Fiók-üzletek: Asztalos Sándor-utca 2—3., Forray-utca 4. sz.

Brassó, Gyulafehérvár, Déva.

Bátrak vagyunk a nagyérdemű közönség szives figyelmét 1858. óta fennálló gőzerőre berendezett

mű-selyemfestő és vegyszeti tisztító intézetünkre

felhívni, melyet a még hiányos gépezetekkel felszerelve, a legmesszebb menő igényeknek is megfelelünk
sa versenyt bármely bel- vagy külföldi hason intézettel úgy elkészítés, mint olcsó ár tekintetében felvesszük.

Az alföld ezen legnagyobb és legjobb hírnévnek örvendő **ruhafestő és vegytisztító gyárában**
mindennemű **férfi- és gyermek öltönyök, felöltők, női selyem-, gyapot- és karton-ruhák, himzé-
sek, csipkék, nyakkendők, keztük, függönyök, asztal- és ágyterítők, szőnyegek, szallagok, harisnyák stb.**

egészben, minden bontás nélkül

vegyileg tisztítatnak és festetnek.

Csipke-függönyök gondosan tisztítatnak és minden divat-színben festetnek. 1818

A nagyérdemű közönség szives bizalmát mint eddig, továbbra is kéri, kiváló tisztelettel

MÜLLER J. és FIA.

Arjegyzékkel készsèggel szolgálunk. Postaküldemény pontosan és gondosan eszközöltetik.

Ruhafestő gyár.

Férfi ruha tisztító gyár.

Női ruha tisztító gyár.

Alkalmi eladás.

Egy négy emeletes, legújabb rendszerű henger malom,

Compound gőzgép, 3 körben kigyózó vizeső katlannal, több termény- és lisztraktárral, Romániában feloszlás miatt előnyös feltételek mellett eladó. Jelenlegi termelőképeség naponta 25.000 kilogramm (mely azonban fokozható. Előnyös fekvés, Dunarakpart és vasuti állomás helyben. Felvilágosítást Jon Stefani malom tervező és volt malomigazgató nyújt. Bucarest Strada Doamnei 11.

Házeladások.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy jelenleg oly kedvező alkalom van a házvételekre, mely még sohasem kínálkozott. Igen jutányos árak, kedvező fizetési föltételek.

Aradon, a főtéren kétemeletes ház, több üzletekkel ellátva ugymint nagyobb uri lakások örök áron eladó 105000 frt, törlesztendő 40000 frt több évi részletben. Jövedelmez 10500 frtot, bőven leszámítva minden kiadást tiszta jövedelem a befektetett pénznek 7 százaléka.

Egy új emeletes ház a főuton, több évig adómentes, üzletekkel szép nagy lakásokkal van ellátva. Jövedelme 3600 frt, eladási ára 45000 frt, kedvező fizetési feltételek.

Egy új emeletes bérház, közel a főtérhez 45000 frtért örök áron eladó. A fizetési föltételek nagyon kedvezők, jövedelme czka 3000 frt, 13 évig adómentes.

Egy új emeletes ház, több üzletekkel, elegáns uri lakásokkal és fürdőszobákkal, szép udvar, parkkal. Jövedelmez 2600 frtot, 9 évig adómentes, ára 34000 frt kedvező fizetési föltételek.

Egy emeletes ház, közel a főtérhez, üzletekkel és nagy uri lakásokkal ellátva és vízvezetékkel örök áron 26000 frtért eladó, 2600 frtot jövedelmez, kedvező fizetési föltételek, 7 százalék tisztán marad.

Egy földszintes ház üzletekkel, lakásokkal, közel a főtérhez 13000 frtért örök áron eladó, kedvező fizetési föltételek, 1800 frtot tisztán jövedelmez, 10 százalék tisztán marad.

Egy új földszintes ház három szép lakással, pincze, nagy udvar, 600 □-öl szőlő és gyümölcsös kert a háznál, jövedelmet hoz 600 frtot a kerten kívül. 6 évig adómentes. Ára 8000 frt, fele lefizetésre, másik fele több évekre 5½ százalék kamattal.

Egy kisebb földszintes ház üzlettel és lakásokkal ellátva, örökáron eladó 7000 frtért. Fizetési föltételek nagyon kedvezők. Jövedelmet hoz 1000 frtot, adója 130 frt.

Ezenkívül vannak számtalan kisebb és nagyobb házak, melyeknél a vételárt a házbérrel lehet törleszteni. Jutányos áron eladók, az eladással meg vagyok bizva. Figyelmeztetem a t. cz. közönséget, hogy vannak kisebb és nagyobb birtokok eladásra, melylyel meg vagyok bizva.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Rosenberg Károly

ügynök,

Előtvös-utca 12. sz.

Kérem, a kinek szándéka van valamit eladni vagyis hasznbérbe adni, sziveskedjen megbizását nekem átadni.

1900. évi tavaszi és nyári idényre valódi brünni szövetek.

Egy vég 3.10 méter hosszú és teljesen elegendő egy teljes férfi öltönyre (kabát, nadrág és mellény) ára csak

frt 2.75,	3.70,	4.80 jó
> 6.—	és 6.90	a jobb
> 7.75	a finom	
> 8.65	a finomabb	
> 10.—	a legfinomabb	

valódi gyapju szövetből.

Egy vég fekete szalon öltönyre 10 frt, ugyszintén felöltő szövetek, turista loden, finom Kamm-garn stb. szállít gyári árban és a legnagyobb pontossággal a mindentü előnyösen ismert

Siegel-Imhof-féle szövetgyári raktár Brünnben.

Mintákat ingyen és bérmentve. Mintának teljesen megfelelő szállításért szavatosság vállalatik.

1408

Magán felekre nézve feltétlenül előnyös, hogy rendeléselt közvetlenül a fenti gyári czégnél tegye meg.

Orvosi intézet

nyitva reggel 6 órától este 7 óráig (kivéve d. e. 9—11-ig.)

A közönség rendelkezésére a következő gyógyszerközök állanak:

Villam-fény fürdő:

1. Rheuma, köszvény, ideggyulladások (ischias), oldal s arczfájdalmak, neuralgia, mell s hashártya izzadmányok, fémmérgezesek, (higgyau, zink, ezüst, ólom).

2. Vérhaj (higgyau s jódkura segítése), elhízottság, zsírosodott szív, fehérs vesegyulladás, cukorbetegség.

3. vérszegénység, idegkimerülés (neurasthenia), idegesség.

4. Régi bőrbajok, scrophula, bőrfarkas (lupus) gyógyítására.

A betegség szerint a fényfürdőt hidegvíz-gyógy mód, massage vagy bepakolás követi. Egyszeri használat 1 frt 25 kr., 15 jegy 15 frt.

Beléző kamarák. (Inhalatió) Gleichenberg, Ems mintára, acut és régi gége, tüdőhurtnál, valamint tüdőagulatnál, asthmánál. Egyszeri használat 75 kr., 15 jegy 9 frt.

Hidegvíz-gyógy mód. Egyszeri használat 60 kr., 15 jegy 7 frt.

Svéd gymnastica gyöngült izomzatú reconvalescensek erősítésére, szük mellkasú, valamint szívbeteg gyermekek s felnőttek edzésére s munkaképesség tetelére.

Havi díj 10 frttől feljebb az eset minősége szerint.

Minden beteg saját orvosának utasítása, avagy az én tanácsom szerint részesül kezelésben. — Minden ténykedés személyes felügyeletem mellett fog történni.

Dr. HECHT A.,

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Telefon szám 270.

Subló gyógyfürdő.

Szénsavas vasas (pezsgő) és mór fürdők. Vasas források felette dusak szénsavban.

== Ivó, fürdő és területi gyógy mód. ==

Kitünő sikerű vérszegénységnél, súlyos betegségek, testi és szellemi tuleröltetés után, különösen pedig női bajoknál.

Pormentes védett fekvés (556 m.) Kiterjedt fenyveserdők között, kényelmes lakások és kitünő ellátás, mérsékelt árak mellett.

Allandó fürdőorvos: dr. PLATZER SÁNDOR volt egyet. klinikai tanársegéd, budapesti nőgyógyász. A vendéglő

Kolacs kofszky J.

vezetése alatt áll.

Pósta- és távirtda állomás (Sublófürdő). Zónajegyek. — Elő- és utó-saisonban tetemes árkedvezmény, lakás, fürdők és étkezésnél.

➔ Az ásványvíz (Amália-forrás) friss töltésben kapható a forráskezelőségnél és minden nagyobb ásványvízkereskedésben. ➔

Képes prospektust küld és bővebb felvilágosítással szolgál

1833

az uradalmi fürdőgondnokság

Sublófürdőn (Szepes-megye.)

Nb. Az ásványvízeladásra elárusítók kerestetnek.

Hidegvizgyógyfürdő

ARADON, Zrinyi-utca 5. szám.
Alapított 1892-ben.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy kényelmesen berendezett

fürdőm reggeli 5 órától esteli 8 óráig

a n. é. közönség rendelkezésére áll.

A hidegvizgyógymód minden neme (Kneipp-féle is) az orvosi rendelet szigorú betartásával nálam eszközölhető.

Havi bérlet 30 jegy 12 frt.

Külön berendezett, kitűnő hatású

oroszgőzfürdő

egyszeri használat 1 korona.

Ezenkívül meleg kádfürdőkkel is rendelkezem.

A n. é. közönség szives támogatását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Posch Károly.

2337/1900. sz.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város területén gyakorlandó, korlátlan, korlátolt és kismértékben való szesz italoknak mily mennyiségben kiméréséről az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által szerkesztett összeírási jegyzék 1—19 ivét az állami mérési jogokról szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. szakasza és az erre vonatkozó utasítás 17. szakasza értelmében 1900. évi június hó 8-ik napjától, 15 napjáig bezárólag

a városházán a fogyasztási adófelügyelőség hivatalos helyiségében közszemlére azzal teszszük ki, hogy azok az érdekeltek részéről nemcsak megtekinthetők, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra az engedélyesek bármelyike részéről esetleg az ipartársulat, kereskedelmi testület részéről észrevételek tehetők, mely észrevételek a város fogyasztási adófelügyelőségénél írásban nyújthatók be.

Arad, 1900. évi június hó 2.

A városi tanács.

özv. Schwemmer Emánuelné

Aradon, Hunyadi-utca I. szám.

Tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy dús választéku

rőfös- és divatárú üzletében

mindenféle legdivatosabb ruhakelmék, vásznak, chiffonok, delainek, fekete angol szövetek, minden színbeni selymek, férfi kelmék, asztalneműek, damaszt-terítők, perzsiái imitált szőnyegek, stb. stb., továbbá nagy választéku raktár: férfi kalap, cipő és ingek, gallérok, nyakkendők, nap- és esőernyők, szalmakalapok, sapkák, nemkülönben női kabátok és gallérok igen kedvező árak mellett áruba bocsáttatnak, u. m.

1 férfi kalap, finom	80 krtól 2 frt 80 krig.
1 pár férfi cipő	1 frt 80 kr.
1 pár női cipő	1 frt 80 kr.
1 pár gyermek cipő	— frt 80 kr.
1 pár női és férfi vászon cipő	— frt 60 kr.
1 darab férfi ing, redős és sima mellű	— frt 75 kr.
1 darab férfi gallér	— frt 8 kr.
1 darab női nap- és esőernyő	1 frt — kr.
stb. stb. stb.	

Továbbá 3 különböző üzlet részére való állványok és üveg állványok, másoló gépek és czégtáblák jutányos feltételek mellett azonnal eladók. — Minél számosabb látogatásért esedezik

kiváló tisztelettel

özv. Schwemmer Emánuelné,

„Parti üzlet“ Hunyadi-utca I. sz.

HACKER S. EDE, ARAD,

IRODA: JÓZSEF-FŐHERCZEG-UT 16.

ajánl:

kiválóan megbízhatóan kötő

portlandi és román

cementet

legjobb minőségű

fagyapotot,

tojás és gyümölcskereskedők részére.

gyári árak mellett.

Legjobb szabás!

ARADI CZIPÉSZEK

TERMELŐ SZÖVETKEZETE

ARADON, TEMPLOM-UTCA, MINORITA-PALOTA.

Egyedüli a maga nemében, csakis saját készítményű mesterek által előállított

női és férfi-czipőket,

gyermek- és leányka-topánkákat

komót- és más czipőneműeket tart raktáron vagy készít megrendelés után.

Nem gyári munka, de azért olcsóbb és jobb.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek. Házhoz tetsző szerinti időben választékot küldünk.

Löderer, m. kir. honvéd-százados féle rugganyos sarokkészülék, úgy női mint férfi czipőn alkalmazható, csakis nálunk kapható.

Különféle színű cremek és lakkok nagy raktára.

Feltűnő olcsó árak!

Csak saját készítményű áru!

Kitűnő minőségű anyag!

Nyilvános köszönet egy kiváló szépítőszertnek.

Nyilatkozat. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Az ön által feltalált **IBOLYA-CRÉME** kitűnő hatása indított arra, hogy ez uton leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. A jó készítményért fogadja örökös köszönetemet, mert egy pár nap alatt eltávolította az arczomon lévő összes szeplőimet és májfoltokat, egyuttal biztosított, hogy széles ismerős körömben ajánlani fogom.

Becs. 1899. decz. 5. Kitűnő tisztelettel Marsotzky Adél.

Szeplő, májfoltt, bíbrós bőrvörösséget és mindennemű arczszépségtelenséget bámulatos rövid idő alatt elmulaszt az egész világon elterjedt teljesen ártalmatlan szer a **Hajós-léle**

IBOLYA-CRÉME

Ára: 1 tégely 50 kr. Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya puder fehér, rózsas és krém színben 60 kr.

Hajós- **IBOLYA-TEJ** (Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérillom és rózsas színében tündöklő varázssos színt kölcsönöz. 1 üveg 50 kr.

Óvakodjunk értéktelen hamisításoktól!

Ibolya-crémem csinos gömbölyű kék dobozban van és törvényes védjeggyel van ellátva. Kapható a készítő és feltalálónál

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

ARAD, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

Páris 1883. állami ösztöndíjjal kitüntetve.

KOHN JÓZSEF

épület- és műbádogos, csatornázás és vízvezeték házi berendező

ARAD.

Üzlet:

Műhely:

Telephon: 333.

Andrássy-tér 13. Minorita-épület.

Batthyányi-utca 32. (Saját ház.)

Telephon: 321.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű

háztartási jégszekrényekben,

vendéglősök, hentesek és mészárosok részére;

* * legújabb és legjobb szerkezetűek, melyek általam készítve, kevés jégszükséglettel kitűnően hűtenek. * *

☛ Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. ☛

5561—1900.

Hirdetmény.

Miután arról győződtem meg, hogy a kerékpározók az előirt szabályokat be nem tartják, a nagymélt. m. kir. belügyminiszteriumnak 42159/1897. V. sz. alatt kelt magas rendeletét egész terjedelmében azon felhívással tisztelem újból közhírré, hogy az abban előirtakat pontosan betartsák mivel a rendeletet be nem tartók ellen a legszigorúbban fogok eljárni.

A a rendelet a következő:

1. §. A kerékpár különböző alakjaiban és szerkezeteiben könnyű járműnek tekintetik s a kocsik közlekedésére nézve közutakon, utakon és tereken követendő általános szabályok a dolog természetéből folyó eltérésekkel a kerékpárokra is alkalmazandók.

2. §. A kerékpárral való közlekedés általában csakis kocsik utakon engedtetik meg.

3. §. Minden kerékpár, vagy ehhez hasonló szerkezetű gép irányító, fékező és legalább 30 méternyi távolságra hallható csengő készülékkel, valamint elől lámpával legyen ellátva, mely a sötétség beálltával meggyújtandó. A lámpás üvege színes nem lehet. Világító anyagul gyertya, olaj, vagy kisebb fokú villany fény alkalmazható.

4. §. Minden kerékpáros köteles gépét kellő vigyázattal kezelni és vezetni. A városok és községek belterületein kerékpárral túlságosan gyorsasággal vagyis a kétfogatu könnyű kocsik rendes sebességénél gyorsabban elő haladni versenyt futni közlekedési eszközöket, embekeket és állatokat körül keringeni és általában bárhol olyasmit elkövetni mi a személy és vagyoni biztonságot veszélyeztethetné, a közlekedést akadályozhatná, vagy a lovakat és egyéb állatokat megriaszthatná — tilos. Kapukonát, egyik utcából a másikba való befordulásnál utczakeresztezéseknél, közutakkal határos telkekről kifutás vagy ilyenekbe befutásnál s mindenütt, ahol a kocsik lovas, vagy gyalog közlekedés a rendesnél fokozottabb mérvű csakis lassan vagyis a gyalogos rendes sebességével szabad kerékpározni; sőt esetleg kötelesek a kerékpáros a szükséghez képest vagy a rendőr közeg figyelmeztetésére gépéről leszállva, ezt mindaddig kézen vezetni míg az uttest ismét szabadná nem lesz.

5. §. A haladás irányában álldogáló vagy járó-kelő közönség a kerékpár vagy ehhez hasonló gép közeledtére hangos csöngetéssel, kellő időben és jól hallhatóan figyelmeztetendő. A városok és községek belterületén utczakeresztezéseknél a jelzés mindenkor megadandó.

6. §. A kerékpáros gépen, ha csak helyi akadályok nincsenek mindig utpályája baloldalán haladjon s az ellenkező oldalra amennyiben ott kíván megállni mindaddig nem fordulhat míg céljához közel nem ért. Egyik utcából a másikba kanyarodás hosszú, jobbra-balra rövid ívben teendő meg. Szembe jövő kocsiknak, kerékpárosoknak, lovasoknak nagyobb csoportokban stb. a kerékpáros kelő időben s módon balra térjen ki. Ha ezt a helyi vagy egyéb körülmények meg nem engedhetik, mindaddig megállapodni, esetleg leszállani tartozik, míg a pálya ismét szabadná lesz. Hogy ez a kerékpárosnak megkönnyítessék, szükség esetében a szembe jövő kocsik, lovasok stb. lehető lassan haladjanak s ezek is kötelesek a szembe jövő kerékpárosoknak kellő távolságra kitérni.

7. §. Kocsik, lovasok stb. megelőzése jobbra gyorsított menet sebességgel történjék a kocsik adott figyelmeztető jelre szükség esetén annyira kötelesek balra kitérni, hogy a kerékpáros veszély nélkül elhessen mellette, az utak szögletei és keresztezéseken, hidakon, kapualjakban, alagutakban s mindenütt, a hol az ut test, kocsik más járművek közlekedése miatt szűknek bizonyul — tilos a megelőzés.

8. §. Ha a kerékpáros észreveszi, hogy a ló a kerékpár látára megbokrosodik, vagy hogy ha egyébként a kerékpárral való elhaladás az embernek testi biztonságát veszélyeztethetné, tartozik gépéről leszállani.

9. §. Zárt sorokban menetelő katonaságnak temetéseknek nyilvános felvonulásoknak posta fogatoknak szereikkel mentésre siető tűoltóságnak és mentőknek, valamint közutak felocsolását végző járműveknek úgy az előre haladó, mint a szembe jövő kerékpáros gépeivel kitérni kötelesek. Ha ezt a helyi viszonyok meg nem engednék, tartozik azok elvonulásáig megállni.

10. §. Több kerékpárral egymás mellett haladni csak ott szabad, hol ezt a közlekedési viszonyok megengedik, ha a pálya szűknek bizonyulna kitérni és megelőzni csak egyenként szabad.

11. §. Közutakon a mutatványok sorába tartozó rendes módon való kerékpározás tilos.

12. §. Tilos a kerékpárokhoz, vagy hasonló gépekhez ebeket zsinórral, vagy egyébként odakötve futtatni.

13. Kerékpár versenyek, tömeges kerékpáros felvonulások csupán erre alkalmas helyeken, illetve utvonalonokon és időben az illetékes helyi rendőrhatalóság előzetes engedélyével és az ez által előirt módokat betartásával rendezhetők.

14. §. A kerékpárosok egyfelől jelen általános szabályok valamint az erre vonatkozó helyhatósági különleges rendelkezések betartására kötelezve, másfelől azonban akár kedvtelésből, akár gyakorlati célokból üzött kerékpározásoknál hatósági támogatásra és védelemre igényt tarthatnak.

15. §. Kutyáknak a kerékpározók utáni uszítása tilos, valamint a kerékpározó után iramodó kutyát gazdája, vagy hozzátartozója visszahívni kötelesek.

16. §. A rendőri közeg felszólításának s rendelkezéseinek a kerékpározók engedelmeskedni tartoznak ugyszintén kötelesek a rendőri közegek felszólítására megállni s ezek kívánatára magukat igazolni; a magukat igazolni nem tudó kerékpározók kötelesek gépeiket kézen vezetve az illető rendőr közeg a rendőrhatalóság legközelebbi helyiségebe követni.

17. §. A kerékpárokra, rendőri vagy egyéb című díjak a helyhatóságok által csak belügyminiszteri jóváhagyás után vehetők ki.

18. §. Jelen rendeletet ellen vétők, vagy cselekményük, vagy mulasztásuk a magyar büntető törvények vagy az 1890. évi I. t.-cz. valamely szakaszába nem ütközik, 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel visszaesés esetében pedig 8 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők. Ezen kihágásokat illetőleg serdületlenekre nézve az 1879. évi XL. t.-cz. 27. §-a irányt adó.

Arad, 1900. április hó 20.

Sarlot,
főkapitány.

= Nyomtatványokban =

ha **izlést** keres és **pontos időben** kíván hozzájutni és főleg súlyt fektet **jutányos árakra**, úgy tegyen megrendelést

az

Aradi nyomda részvénytársaságnál

melynek a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett

könyvkötészeti osztálya

könyv- és hangjegyek bekötéseket olcsó árban vállal és különösen disz-munkák elkészítésében remekel.

Pontosság.

Diszkrét izlés.

Tartós munka.

**Mindamellet
olcsó árak!**

Szóval: teljes megelégedés, úgy hogy ismerőseinek is melegen ajánlhatja.

NEUMANN.

**férfi-, fiu-
és gyermekruha telepe**

ARAD,

a „Fehér Kereszt“ szálloda mellett.

Szabott árak!

**Mérték szerinti megrendelések
pontosan eszközöltetnek.**

Nyaráló a Tátrában.

Barlangligeten

egy kies fekvésű,

öt szoba és a szükséges mellék-
helyiségekből álló

nyaráló

teljes felszereléssel és házi be-
rendezéssel együtt jutányos fel-
tétélek mellett

eladó vagy bérbeadó.

1854

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Eladó péküzlet,

esetleg

bérbe is adandó.

**ARADON, a vasuti állomás
közvetlen közelében**

**Miksa-utca 2-ik szám alatti
házban**

egy jól berendezett, nagyforgalmu
és kiváló üzletkörürel bíró

pékműhely és péküzlet

eladó, esetleg bérbe is adható.

Bővebb felvilágosítást szerez-
hetni ugyanott az üzletheiyiség-
ben vagy pedig özv. Schwab An-
tálnénál Aradon, Kórház-utca 15d.
szám alatt. 1858

Mellékfoglalkozást

keres

elsőrangú részvénytársaság

főkönyvelője,

ki a magyar és német nyel-
vet tökéletesen bírja.

Ajánlatok „Szorgalmas“ alatt a
kiadóhivatalba kéretnek.

— A jelen idény alkalmával ajánlom kitünő —

asztali- és boreczet-

gyártmányaimat a tisztelt közönség szives figyelmébe.

Tisztelettel

DOMÁNY JÓZSEF,

cs. és kir. és Ő felsége a száz és szerb király, úgy mint Ő fensége Károly ba-
jor hercegnek udvari szállítója, szőlőbirtokos és bornagykereskedő.

!! Figyelembe !!

W Fonciére

Pesti bizt. intézet

Alapítványt 1848-ban.

Elfogad minden néven nevezendő
baleset biztosításokat legcéljansabb feltételek és legolcsóbb díjakkal mellett.

P. o. egy napnál, bankár, kereskedő, stb. 10000. — Korona halálesetért
6 kor. és 10000. — Kor. rokantsági összeg után évente összesen
13 kor. 50 fill. Az, többéves biztosításnál megfelelő enged-
mény nyújtatik. Felvilágosítások és igazgatóság irodái
készséggel, díjmentesen az igazgatóság irodái
helyiségeiben Budapest V., Sas-utca
10., valamint az intézet összes
képviseleténél kaphatók.

Aradvármegye székházában,

valamint a

régi törvényszéki épületben

eszközleendő

lebontásokból

kikerülő nagy mennyiségű régi
használható anyagok, u. m.

régi, tisztított téglá,

**padolat deszka, épületfa,
burkolati kőlapok, ajtók,**

100 darab teljesen egyenlő, külső
és belső, jalousieval ellátott

a b l a k,

**pinczeablakrácsok, fa-
koczká-burkolat, kályhák**

stb. stb.

eladatnak.

Értekezhetni **Fodor és Rei-
singer** czég irodájában, Arad,
József főherceg-ut 12. szám.

STERNM.A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női felöltők

áruháza

Aradon, Andrásy-tér.